

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Piaseczno**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Piaseczno w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Piaseczno w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Piaseczno	27
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	27
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	29
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Piaseczno	50
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	50
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	52
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	53
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	57
Spis tabel	59
Spis wykresów	60

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

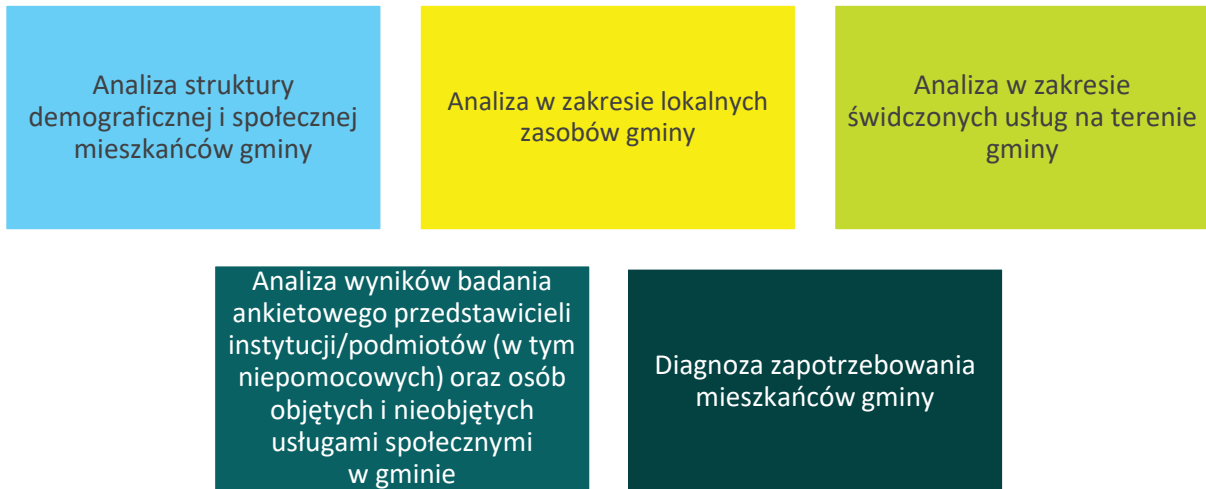
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy miejsko-wiejskiej Piaseczno w powiecie piaseczyńskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Piaseczno oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Piaseczno zamieszkiwało na koniec 2023 roku 97 293 osób z czego 50 700 to kobiety a 46 593 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 21 702 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 58 361 mieszkańców w wieku produkcyjnym, 17 230 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody per capita są niższe od średniej powiatowej i niższe od średniej wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego gminy.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 404 organizacji pozarządowych w tym 6 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: biblioteka, 5 placówek ochrony zdrowia, dom kultury oraz ośrodek sportu i rekreacji.

W gminie Piaseczno zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy, dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (kobiet), 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze, dzienny dom pomocy, 11 miejsc spotkań dla seniorów, uniwersytet trzeciego wieku, warsztat terapii zajęciowej, klub integracji społecznej i 2 mieszkania treningowe. Funkcjonuje także jedno schronisko dla osób bezdomnych organizowane i prowadzone przez organizację pozarządową.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Piaseczno pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 842 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 745 osób.

W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku poprodukcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w Gminie Piaseczno w 2023 r. należy wymienić następujące: długotrwałą lub ciężką chorobę (470 rodzin), ubóstwo (464 rodziny), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (339 rodzin), niepełnosprawność (244 rodziny), bezrobocie (153 rodziny).

W 2023 roku w gminie Piaseczno przeprowadzono 1 741 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 698 rodzin, liczących łącznie 2 586 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 054 rodzin, w których znajdowało się łącznie 1 748 osób. W tym samym roku zawarto 26 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 39 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wyniosła 17 230, co stanowi 17,71% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 634 rodziny spośród osób starszych z czego 493 z nich było jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 818 członków tych rodzin, co stanowi 0,84% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Piaseczno usługi opiekuńcze świadczone dla 275 osób na łączną kwotę 2 165 929 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 dzienny dom pomocy z 80 miejscami. Na terenie gminy znajduje się 11 miejsc spotkań dla seniorów w tym 10 klubów seniora (dwa kluby Senior+) oraz uniwersytet trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera osoby starsze (52% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Piaseczno osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (45% ankietowanych) niż niewystarczające (28% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (32% niewystarczające, 22% wystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Piaseczno jest trudne (31% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Piaseczno z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców i beneficjentów usług społecznych gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi dla osób starszych to:

- dzienne ośrodki wsparcia
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Piaseczno zamieszkiwało 8 633 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 244 rodziny zamieszkujących gminę Piaseczno, w których żyło łącznie 399 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 45 osób w kwocie 50 945 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Piaseczno dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców zdania są podzielone, jeśli chodzi o ocenę dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Piaseczno. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazywali, że dostęp do usług jest łatwy (27% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający częściej wskazywali odpowiedzi raczej trudne i bardzo trudne (34% ankietowanych).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami

- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

W opinii mieszkańców i beneficjentów usług społecznych gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 111 rodzinom, obejmującym 115 osób, co stanowi 0,12% populacji.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka dla osób bezdomnych i jest to schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Bobrowcu prowadzone przez Stowarzyszenie Monar z 75 miejscami.

Wśród ankietowanych mieszkańców zdania są podzielone. Beneficjenci usług społecznych z gminy Piaseczno twierdzą, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (45% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej wskazują, że gmina źle wspiera osoby bezdomne (24% ankietowanych).

Opinie o wystarczalności usług oferowanych osobom w kryzysie bezdomności także są podzielone. Beneficjenci wskazują, że są one wystarczające (29% są wystarczające do 27% są niewystarczające), zaś mieszkańcy niekorzystający z usług przeciwnie (32% są niewystarczające do 14% są wystarczające).

Zdania na temat dostępności usług dla osób w kryzysie bezdomności również są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają dostępność tych usług jako łatwą (40% wskazało "raczej łatwe" lub "bardzo łatwe") w porównaniu do trudności (20% wskazało "raczej trudne" lub "bardzo trudne"). Natomiast mieszkańcy, którzy nie korzystają z tych usług, częściej oceniają dostępność jako trudną (37% ankietowanych) niż łatwą (11% ankietowanych).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych

W opinii mieszkańców i beneficjentów usług społecznych gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Piaseczno wskazuje, że w 2023 roku 470 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 50 rodzin, w których funkcjonowało 59 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 13 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 131 980 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 3 269 260 złotych. W 2023 roku przyznano 50 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 133 676 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Piaseczno funkcjonują 2 ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzone przez powiat i są to: środowiskowy dom samopomocy (45 miejsc) oraz dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (kobiet) z 70 miejscami. Na terenie gminy funkcjonuje warsztat terapii zajęciowej. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 8 osób z zaburzeniami psychicznymi na co wydatkowała 78 888 zł.

Wśród mieszkańców opinie są podzielone co do oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Piaseczno. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% dobrze wspiera do 22% źle wspiera). Natomiast mieszkańcy niekorzystający częściej źle oceniają wspieranie przez gminę (28% źle wspiera do 15% dobrze wspiera).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Piaseczno są niewystarczające (29% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Piaseczno jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

W opinii mieszkańców i beneficjentów usług społecznych gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Piaseczno w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Piaseczno, zamieszkiwało 21702 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 22,31% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 14,55% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 860 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 93 i stanowiły 39,41% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 78 i stanowiły 33,05% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 43 i stanowiły 18,22% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 13 i stanowiły 5,51% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 7 i stanowiły 2,97% wszystkich rodzin, rodzin z 6 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 97 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 285 osób.

W 2023 r. w gminie Piaseczno świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 199 dzieci co stanowiło koszt 157 902 zł. Pracą 4 asystentów rodziny objęto 63 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 1 653 206 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 22 490 636 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinne) udzielono 227 rodzinom, w których były 533 osoby. W gminie Piaseczno funkcjonowały 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze z 52 miejscami prowadzone przez powiat na działalność których przeznaczono 6 328 400 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera rodziny z dziećmi (58% beneficjenci usług społecznych, 50% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Piaseczno są wystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Mieszkańcy gminy Piaseczno oceniają, że uzyskanie (dostępność) usług dla rodzin z dziećmi jest łatwe (40% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwa, warsztatów, terapii.

W opinii mieszkańców gminy i beneficjentów usług społecznych Piaseczno najbardziej potrzebne usługi dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Piaseczno w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Opinie w gminie Piaseczno są podzielone co do tego, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Piaseczno to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – zdecydowanie niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Piaseczno słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. W opinii respondentów na terenie gminy i powiatu nie funkcjonuje CUS.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY PIASECZNO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Piaseczno wyniosła 97 293 osoby. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -1 osoba. W 2023 roku saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 844 osoby. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 52,11% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Piaseczno w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	9 7293	35 848	11 658
Gęstość zaludnienia	758,6	349	234,9
Przyrost naturalny	-1	5	-30
Saldo migracji	844	487	31
Kobiety na 100 mężczyzn	109	106	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	21 702, 22,31%	8 011, 21,86%	2 341, 19,79%
w tym K	10 470	3 888	1 139
w tym M	11 232	4 123	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	58 361, 59,98%	21 225, 58,67%	6 753, 58,08%
w tym K	29 082	10 408	3 589
w tym M	29 279	10 817	3 164
Liczba i % osób 65+	17 230, 17,71%	6 611, 19,45%	2 564, 22,13%
w tym K	11 148	4 255	1 672
w tym M	6 082	2 356	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności powiatu piaseczyńskiego nie wskazuje na pojawiający się w innych gminach i powiatach województwa mazowieckiego proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 30 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 67 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 79 w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 23%,
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 17,71%, w tym dla kobiet 11,46%, a dla mężczyzn 6,25%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Piaseczno w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	6 611,93 zł	7 463,10 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	4 166,23 zł	4 562,43 zł	2 813,98 zł
Podmioty w regon/1000 mieszk.	202	189,33	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Piaseczno w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o możliwościach rozwoju ekonomicznego gminy.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Piaseczno w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	404	143,5	38
NGO/ 1000 mieszk.	4,15	3,86	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	53,51%	57,42%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	85,71%	82,38%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Piaseczno w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one wyższe od średniej w powiecie i województwie. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych jest wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej i zbliżona do tych wartości w wyborach samorządowych. Jest to dobry prognostyk dla tworzenia w gminie silnej społeczności obywatelskiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Piaseczno funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Piaseczno

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Świętojańska 5A, 05-500 Piaseczno	Urząd Gminy	62	32 148 136	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy w tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Na terenie gminy funkcjonują także jednostki organizacyjne pomocy społecznej prowadzone przez powiat: środowiskowy dom samopomocy (45 miejsc) oraz dom pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (kobiet) z 70 miejscami.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Piaseczno

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	404
Koła Gospodyń Wiejskich	6
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	1
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Piaseczno funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 404, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Wśród nich działa także 6 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonują także klub integracji społecznej i warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Piaseczno

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	73
Kultura	30
Edukacja	17
Zdrowie	16
Pomoc społeczna	15
Bezpieczeństwo	11
Rozwój lokalny	38
Ekologia	10

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Demokracja	8
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	3
Działalność międzynarodowa	8
Nauka i technika	2
Branżowe	12
Religia	0
Suma	243

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-piaseczno-141804?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Piaseczno w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 404 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 243 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze rozwoju sportowym, społeczności lokalnych i kulturalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Piaseczno

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Piasecznie	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 20, 05-500 Piaseczno	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży,
Centrum Kultury w Piasecznie	ul. Kościuszki 49, 05-500 Piaseczno	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Piaseczno	ul. Jana Pawła II 55, 05-500 Piaseczno	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Piasecznie	ul. Fabryczna 1, 05-500 Piaseczno	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Piasecznie Przychodnia nr 2 w Gołkowie	ul. Skrzetuskiego 17, 05-502 Piaseczno	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Głoskowie	ul. Górna 20, 05-503 Głosków	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Złotokłosie	ul. Świętego Andrzeja Boboli 1A/6, 05-504 Złotokłos	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Zalesiu Górnym	ul. Złotej Jesieni 1, 05-540 Zalesie Górne	Gmina Piaseczno	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Piaseczno. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://piaseczno.eu/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Piaseczno. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonują następujące placówki niepomocowe: biblioteka, 5 placówek ochrony zdrowia, dom kultury oraz ośrodek sportu i rekreacji

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Piaseczno w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 422	484	265
- świadczenia pieniężne	842	294,5	154
- świadczenia niepieniężne	745	230	131
Liczba rodzin	1 622	569	260
Liczba osób w rodzinach	2 572	953	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Piaseczno (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	16,39%	19,84%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	41,35%	50,64%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	42,26%	29,52%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	55,06%	49,5%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	44,94%	50,5%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Piaseczno (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Piaseczno pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 842 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 745 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Piaseczno w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	464	657	28,61%	0,68%
Sieroctwo	2	8	0,12%	0,01%
Bezdomność	111	115	6,84%	0,12%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	252	3,7%	0,26%
- w tym wielodzietność	33	173	2,03%	0,18%
Bezrobocie	153	267	9,43%	0,27%
Niepełnosprawność	244	399	15,04%	0,41%
Długotrwała lub ciężka choroba	470	634	28,98%	0,65%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	339	667	20,9%	0,69%
- w tym rodziny niepełne	76	220	4,69%	0,23%
- w tym rodziny wielodzietne	35	189	2,16%	0,19%
Przemoc domowa	6	23	0,37%	0,02%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	50	59	3,08%	0,06%
Narkomania	13	18	0,8%	0,02%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20	24	1,23%	0,02%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	5	18	0,31%	0,02%
Zdarzenie losowe	4	4	0,25%	0%
Sytuacja kryzysowa	26	33	1,6%	0,03%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w Gminie Piaseczno w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 470 rodzin
- ubóstwo dotknęło 464 rodziny

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 339 rodzin, w tym 76 rodzin niepełnych oraz 35 rodzin wielodzietnych
- niepełnosprawność wystąpiła u 244 rodzin
- bezrobocie dotknęło 153 rodziny
- bezdomność dotknęła 111 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 60 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 33
- alkoholizm wystąpił u 50 rodzin
- sytuacja kryzysowa wystąpiła u 26 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 20 rodzin
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymało 6 rodzin
- narkomania wystąpiła u 13 rodzin
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy wystąpiła u 5 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 4 rodziny
- sieroctwo dotknęło 2 rodziny
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 221 osobom na łączną kwotę 1 395 229 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 213 osób na sumę 1 368 954 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 9 osobom na kwotę 26 275 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 228 osobom na łączną kwotę 675 245 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 87 zasiłków o wartości 279 652 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 50 zasiłków na łączną kwotę 133 676 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 45 zasiłków na sumę 50 945 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 3 świadczeń na sumę 6 000 zł.

W 2023 roku gmina Piaseczno udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 4 osoby, na co przeznaczono łącznie 14 500 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 18 świadczeń o łącznej wartości 97 004 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 718 osobom na łączną kwotę 886 569 zł.

W 2023 roku gmina Piaseczno udzieliła wsparcia w postaci dodatku energetycznego dla 1 osoby na łączną kwotę 600 zł. Natomiast dodatki mieszkaniowe zostały przyznane 224 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 784 306 zł. Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 60 463 979 zł w tym w budżecie OPS 32 148 136 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Piaseczno dysponowała 633 mieszkaniami komunalnymi w tym 127 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 67 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 186 osób. Odnotowano 28 wyroków eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego. Na terenie gminy były 2 mieszkania treningowe zapewniających 4 miejsca z których korzystały 3 osoby.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 98 a gmina poniosła koszty w wysokości 478 3220 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W gminie Piaseczno zlokalizowanych jest 11 Ośrodków Wsparcia. Dysponują one łącznie 743 miejscami z których korzysta 743 osoby, a ich budżet za 2023 rok wyniósł 5 886 195 zł. W placówkach zatrudnionych jest 34 osoby.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Piaseczno przeprowadzono 1 741 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 698 rodzin, liczących łącznie 2 586 osób. Praca socjalna została skierowana do 1 054 rodzin, w których znajdowało się łącznie 1 748 osób. W tym samym roku zawarto 26 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 39 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosi 17 230, co stanowi 17,71% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 634 rodziny spośród osób starszych z czego 493 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 818 członków tych rodzin, co stanowi 0,84% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Piaseczno usługi opiekuńcze świadczone dla 275 osób na łączną kwotę 2 165 929 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 dzienny dom pomocy z 80 miejscami. Na terenie gminy znajduje się 11 miejsc spotkań dla seniorów w tym 10 Klubów seniora (dwa kluby Senior+) oraz uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Piaseczno zamieszkiwało 8 633 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 244 rodziny zamieszkujących gminę Piaseczno, w których żyło łącznie 399 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 45 osób w kwocie 50 945 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające Osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 111 rodzinom, obejmującym 115 osób, co stanowi 0,12% populacji. Gmina udziela 45 świadczeń schronienia na łączną kwotę 342 439 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka dla osób bezdomnych i jest to schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Bobrowcu prowadzone przez Stowarzyszenie Monar z 75 miejscami.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Piaseczno wskazuje, że w 2023 roku 470 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 50 rodzin, w których funkcjonowało 59 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 13 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 131 980 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 3 269 260 złotych. W 2023 roku przyznano 50 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 133 676 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Piaseczno nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony przez gminę. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczone były dla 8 osób, na co wydatkowano 78 888 zł.

W gminie Piaseczno funkcjonują 2 ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzone przez powiat i są to: środowiskowy dom samopomocy (45 miejsc) oraz dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (kobiet) z 70 miejscami. Na terenie gminy funkcjonuje warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Piaseczno, zamieszkiwało 21702 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 22,31% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 14,55% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 860 osób. Rodzin z 1 dzieckiem były 93 i stanowiły 39,41% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 78 i stanowiły 33,05% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 43 i stanowiły 18,22% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 13 i stanowiły 5,51% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 7 i stanowiły 2,97% wszystkich rodzin, rodzin z 6 i więcej dziećmi były 2 i stanowiły 0,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 97 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 285 osób.

W 2023 r. w gminie Piaseczno świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 199 dzieci co stanowiło koszt 157 902 zł. Pracą 4 asystentów rodziny objęto 63 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 1 653 206 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 22 490 636 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinne) udzielono 227 rodzinom, w których były 533 osoby.

W gminie Piaseczno funkcjonowały 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze z 52 miejscami prowadzone przez powiat na działalność których przeznaczono 6 328 400 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY PIASECZNO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Piaseczno wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

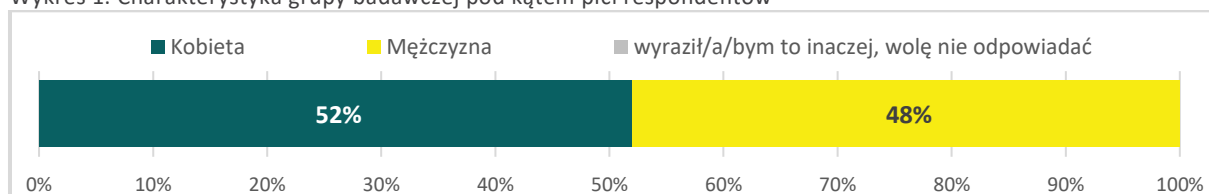
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

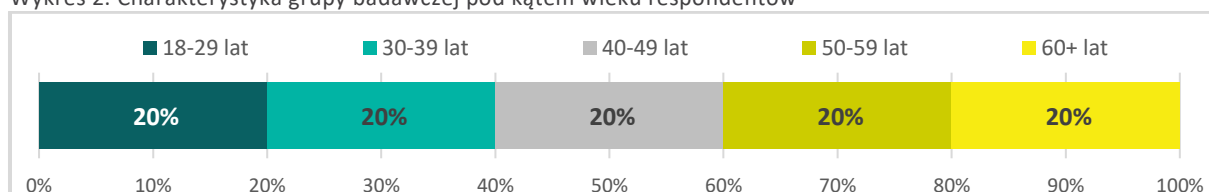
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 52% badanych).

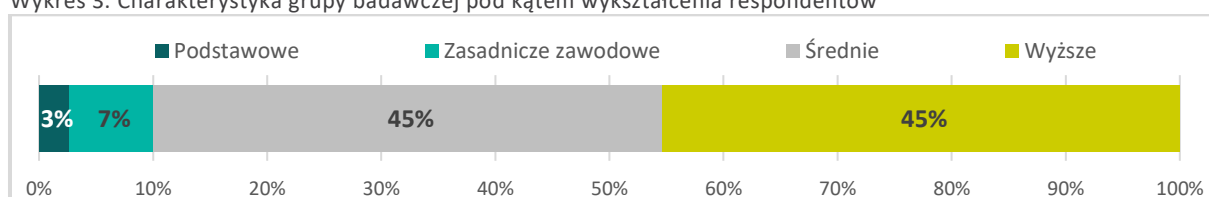
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

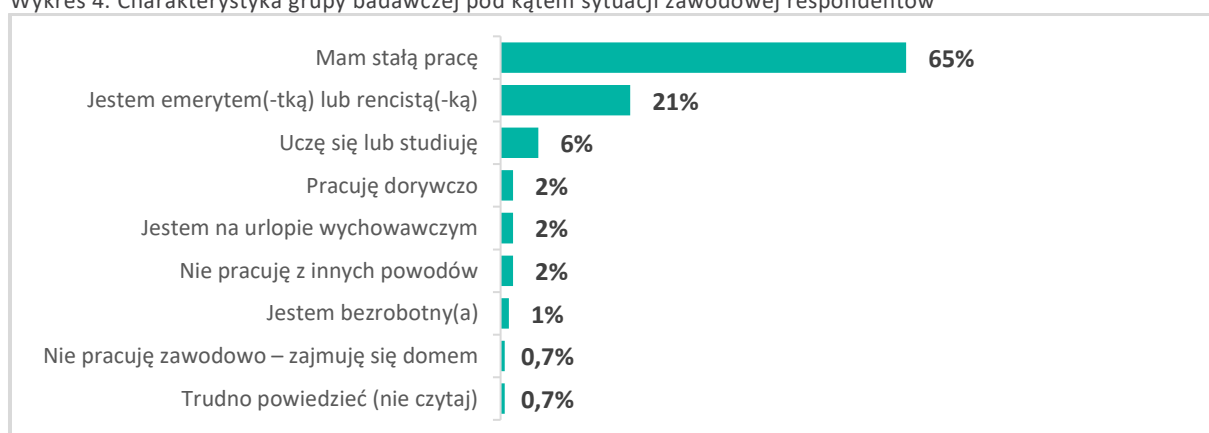
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (45% badanych) i średnim (45% badanych).

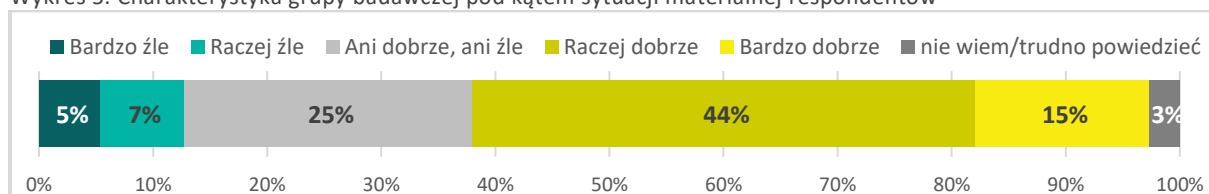
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (65% badanych).

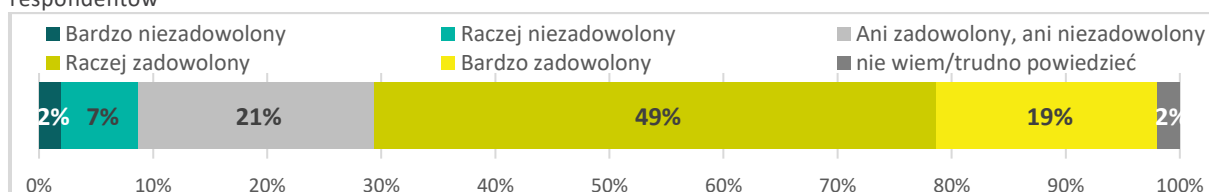
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (44% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (25% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

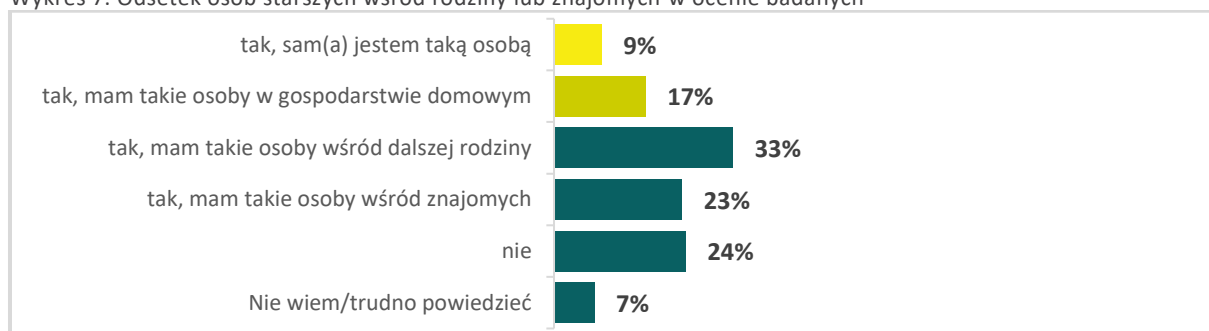
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (49% badanych) oraz ani zadowolony, ani niezadowolony (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Piaseczno.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

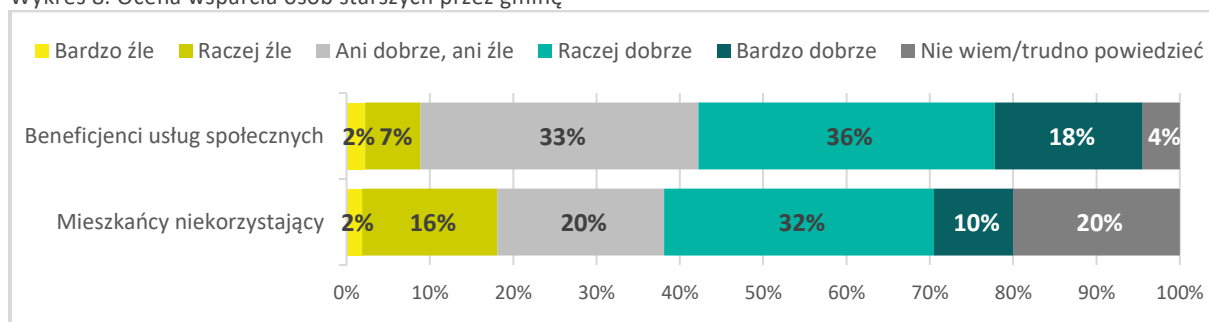
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Piaseczno 9% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 17% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 33% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 23% wśród znajomych.

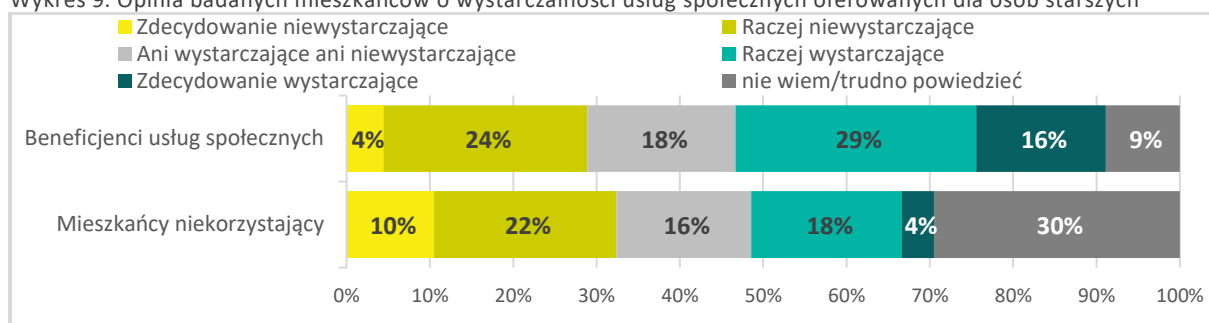
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera osoby starsze (52% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

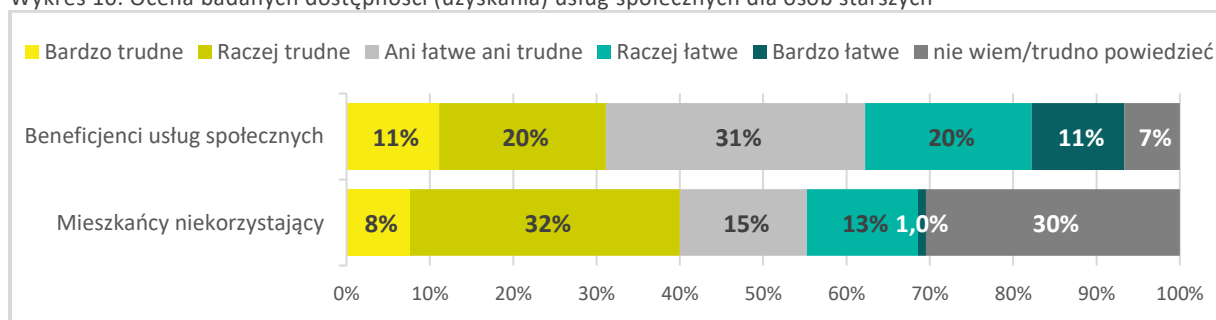
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Piaseczno osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (45% ankietowanych) niż niewystarczające (28% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (32% niewystarczające, 22% wystarczające).

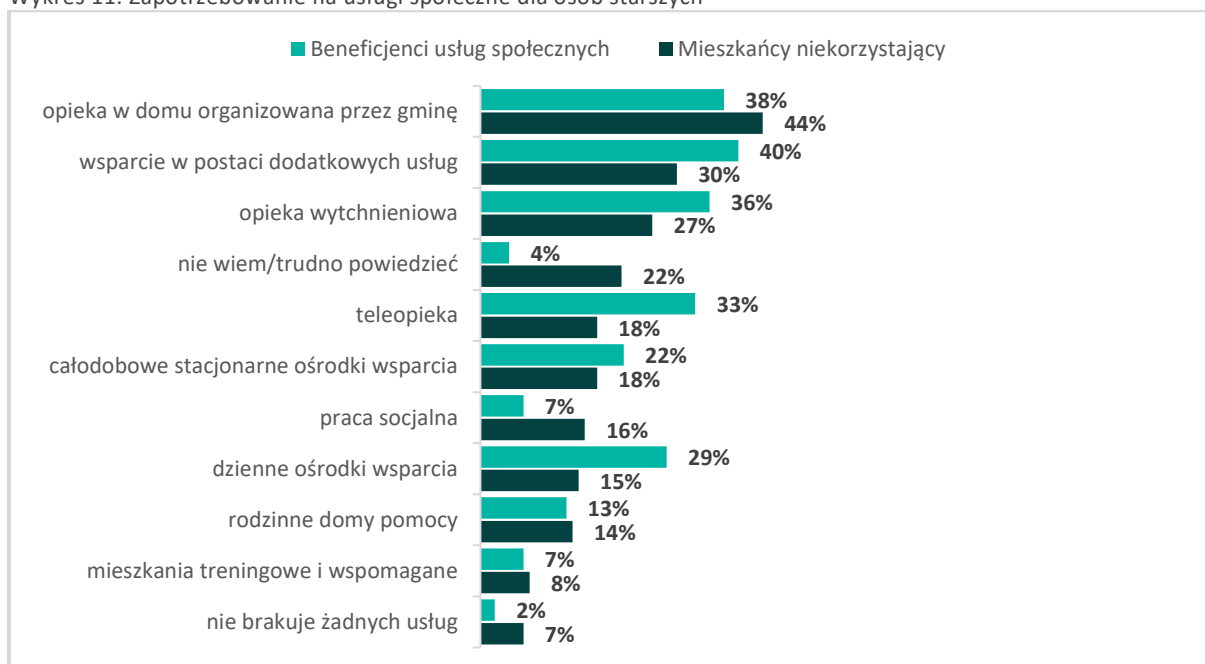
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Piaseczno jest trudne (31% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

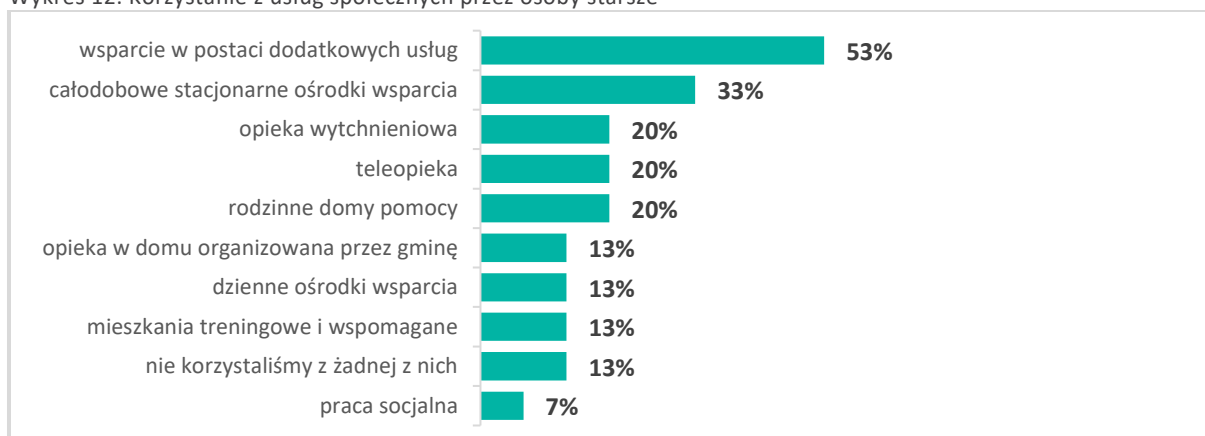

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

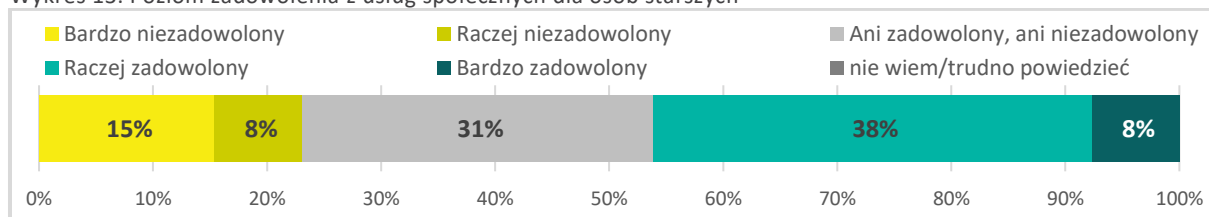
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Piaseczno z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

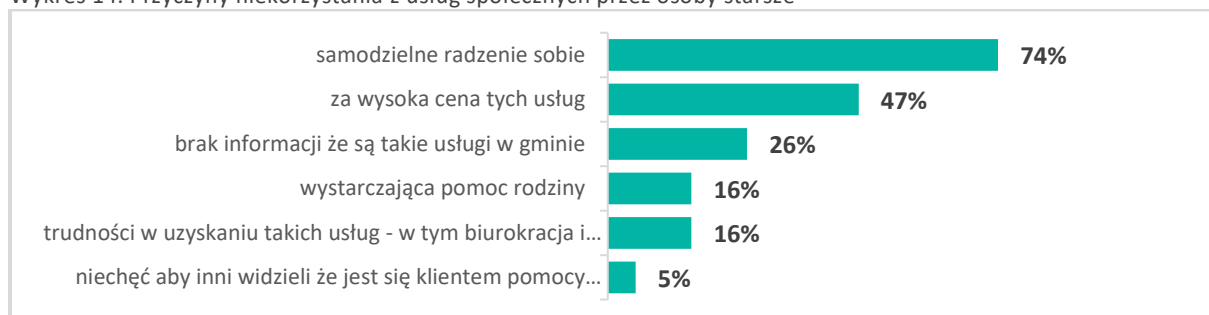
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Piaseczno korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (46% zadowolonych do 23% niezadowolonych).

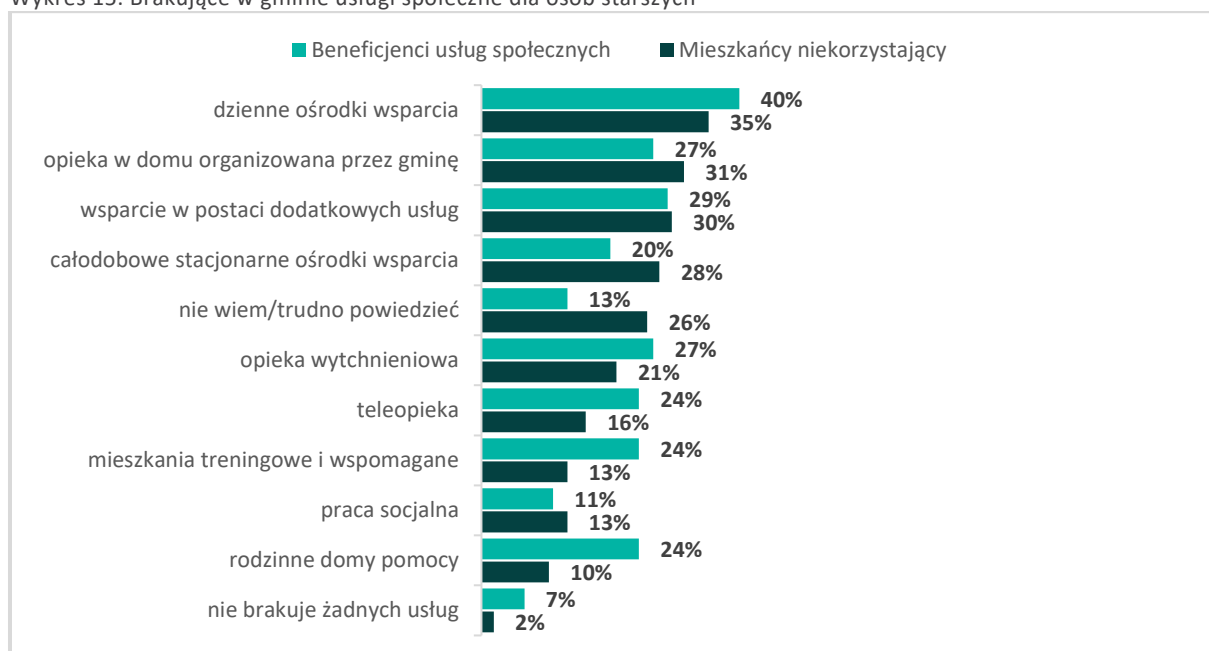
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (74% ankietowanych), cena jest zbyt wysoka (47% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (26% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

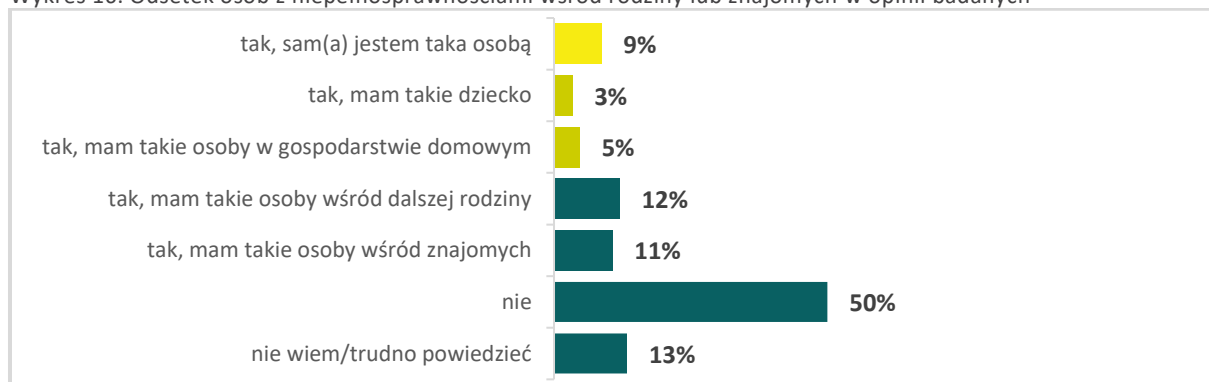
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- **dzienne ośrodki wsparcia**
- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)**
- **całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia.**

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

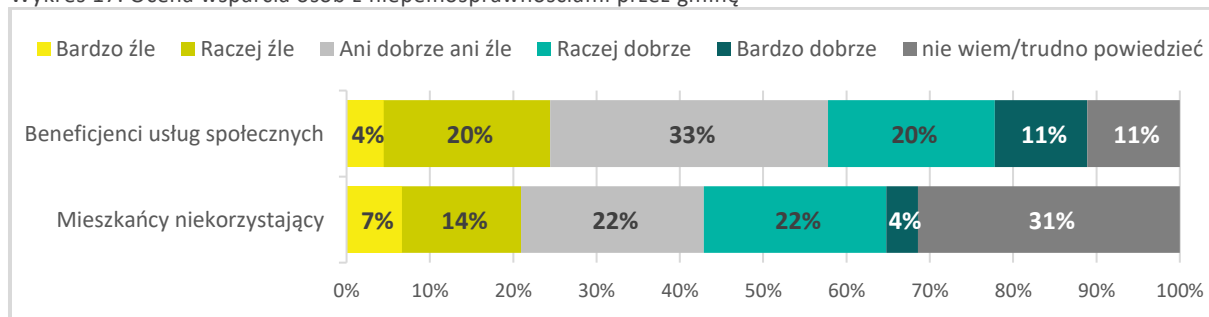
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Piaseczno 9% spośród nich stanowią os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 5% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 12% ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 11% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

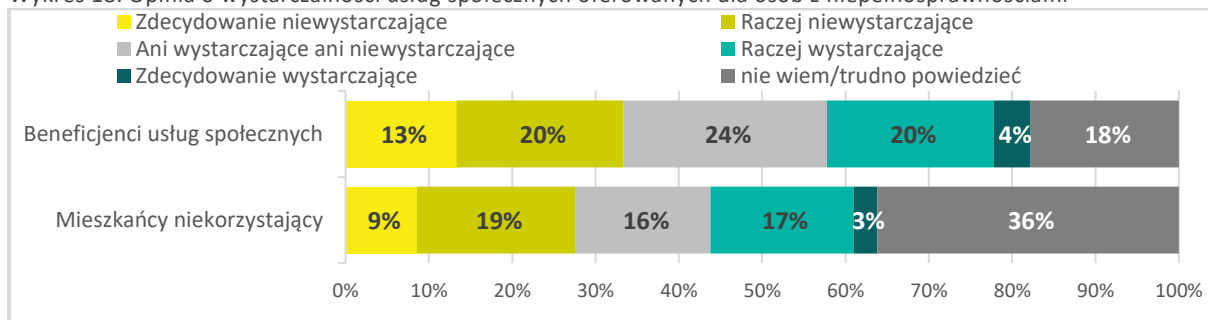
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

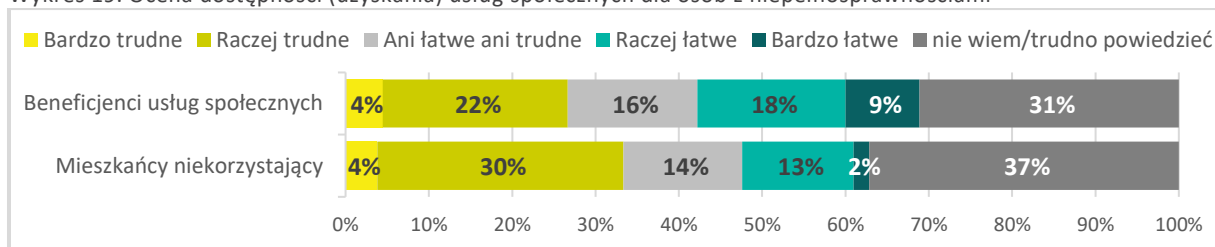
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Piaseczno dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

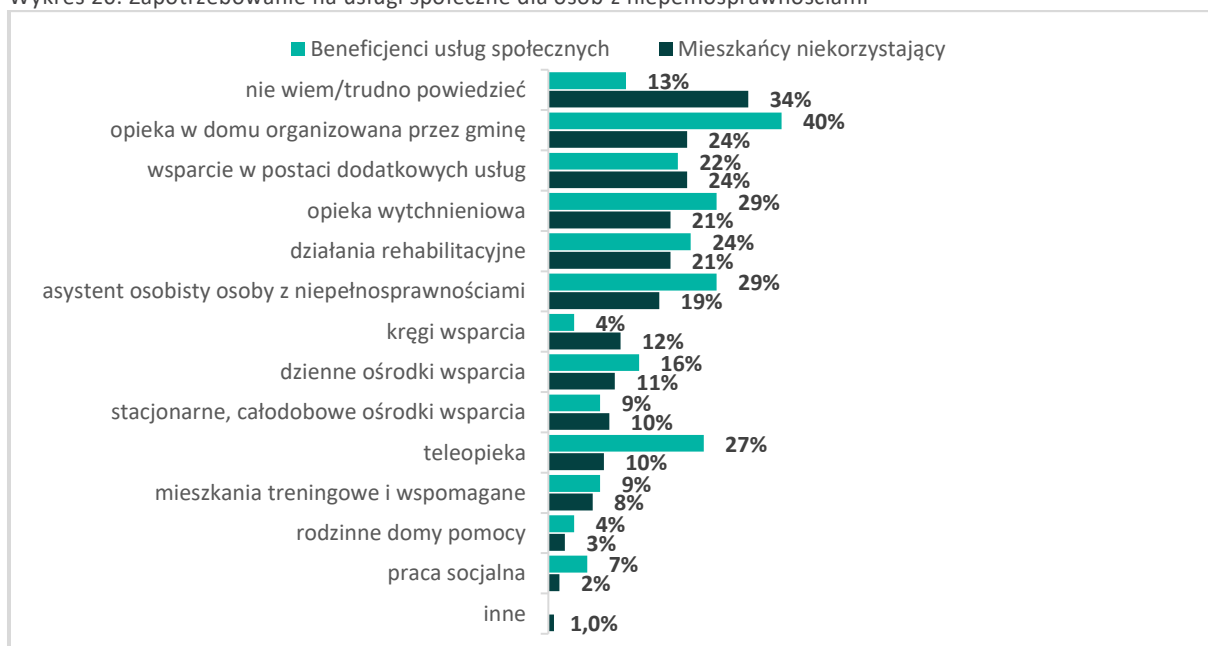
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców zdania są podzielone, jeśli chodzi o ocenę dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Piaseczno. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazywali, że dostęp do usług jest łatwy (27% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający częściej wskazywali odpowiedzi raczej trudne i bardzo trudne (34% niekorzystający z niej).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- opieka w domu organizowana przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

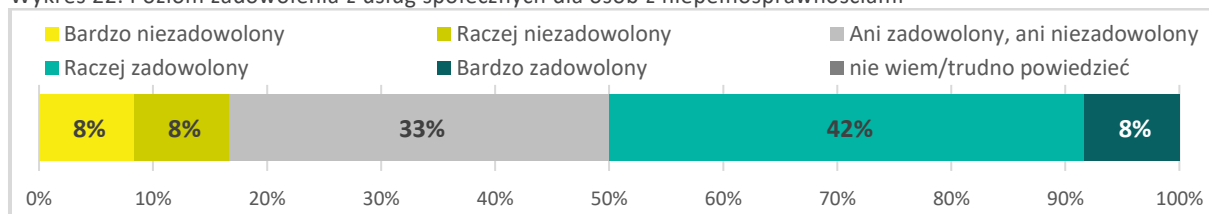

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

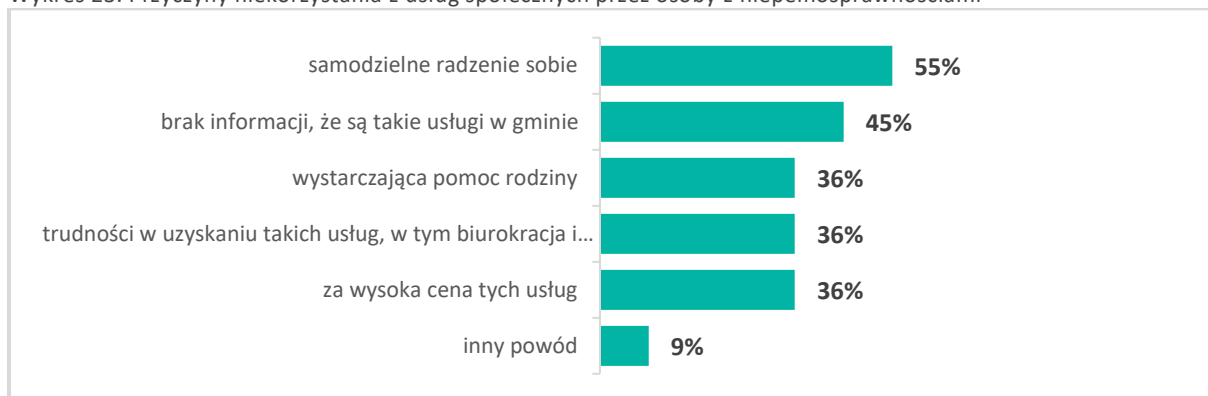
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa ankietowanych mieszkańców gminy Piaseczno, którzy korzystają z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdziła, że są z nich zadowoleni (50% zadowolonych do 16% niezadowolonych).

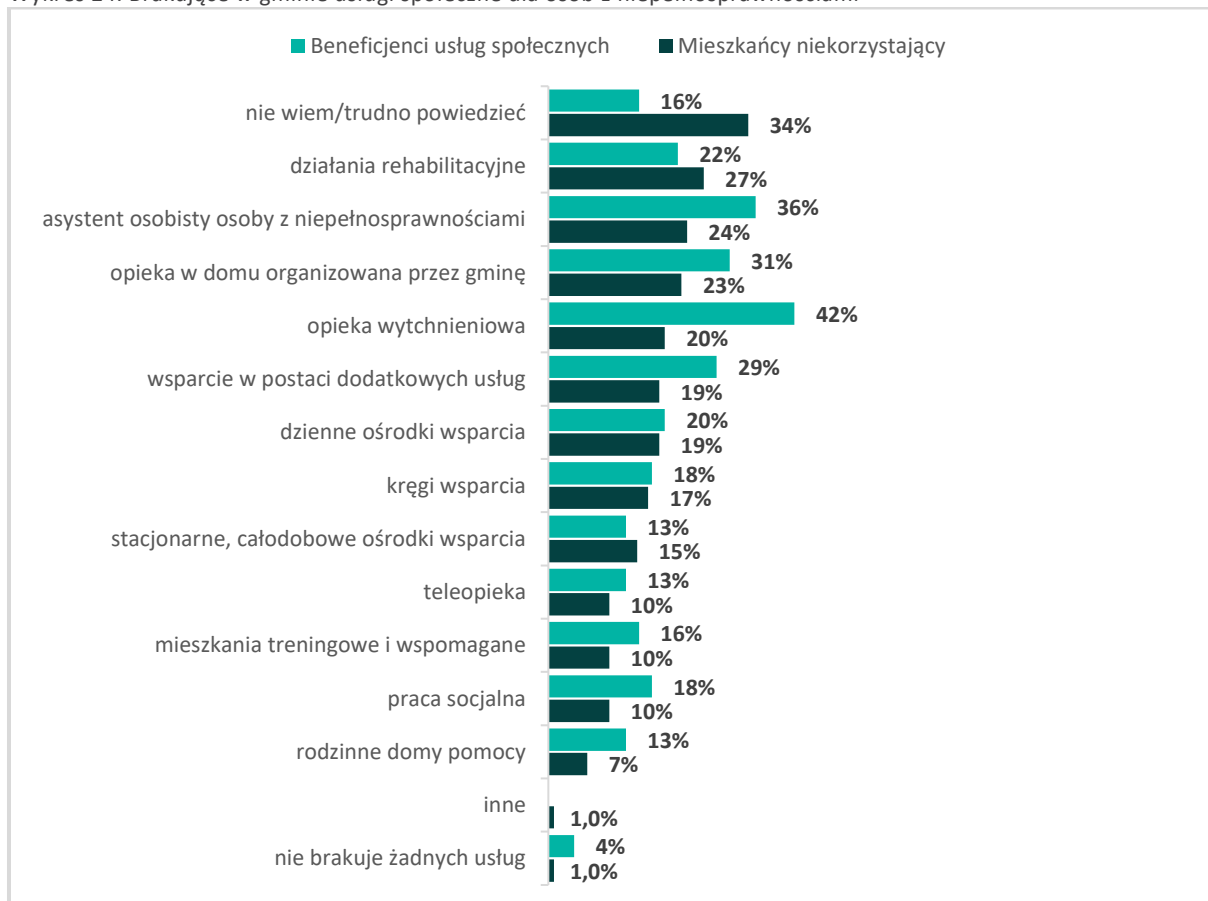
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (55% ankietowanych), brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (45% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (36% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

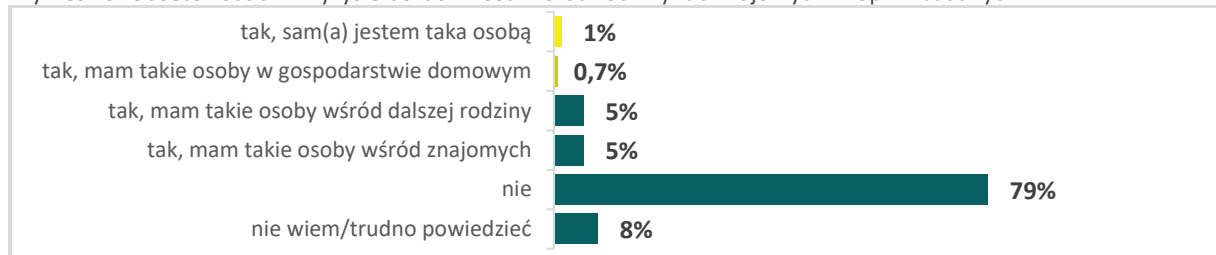
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

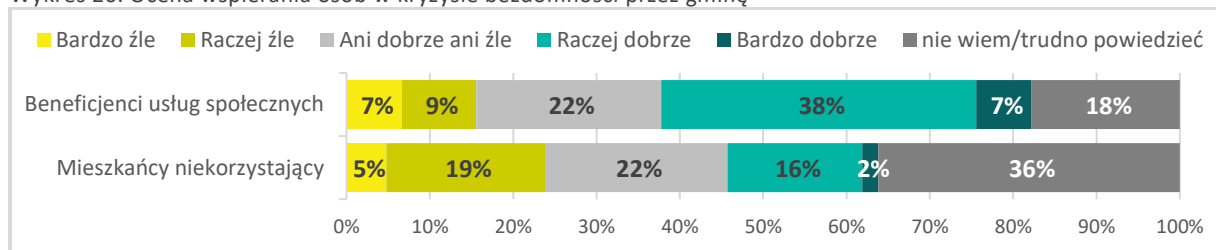
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Piaseczno niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 0,7% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 5% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 5% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

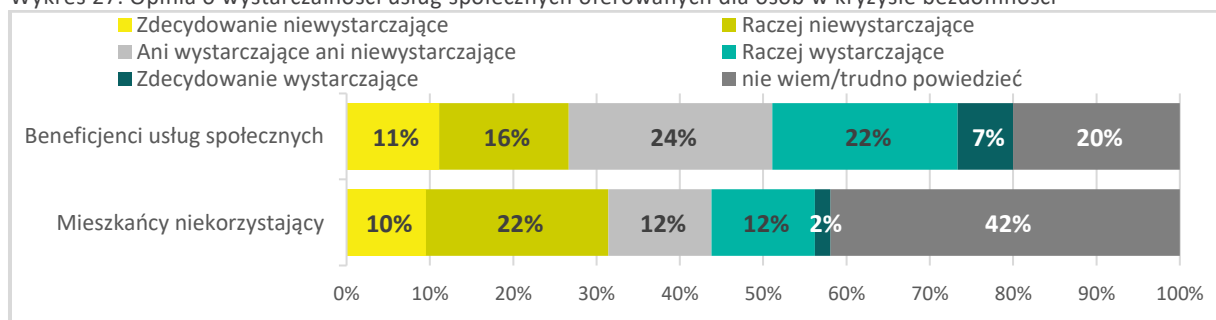
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców zdania są podzielone. Beneficjenci usług społecznych z gminy Piaseczno twierdzą, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (45% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej wskazują, że gmina źle wspiera osoby bezdomne (24% ankietowanych).

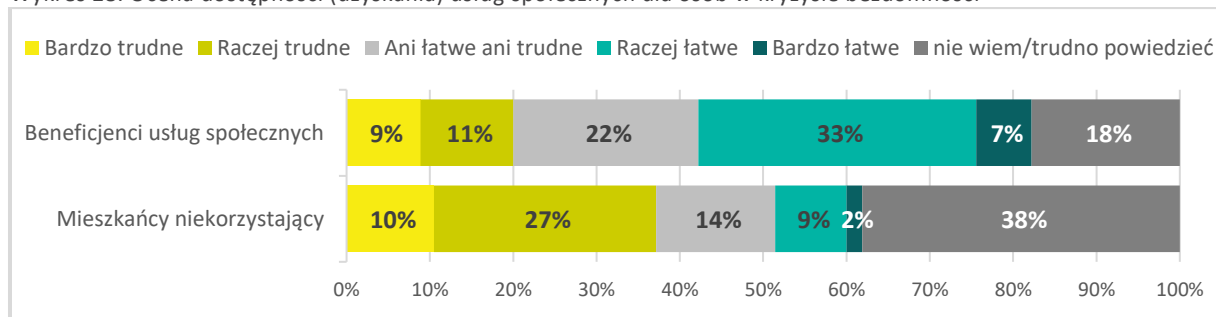
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinie o wystarczalności usług oferowanych osobom w kryzysie bezdomności są podzielone. Beneficjenci usług społecznych wskazują, że są one wystarczające (29% są wystarczające do 27% są niewystarczające), zaś mieszkańcy niekorzystający z usług przeciwnie (32% są niewystarczające do 14% są wystarczające).

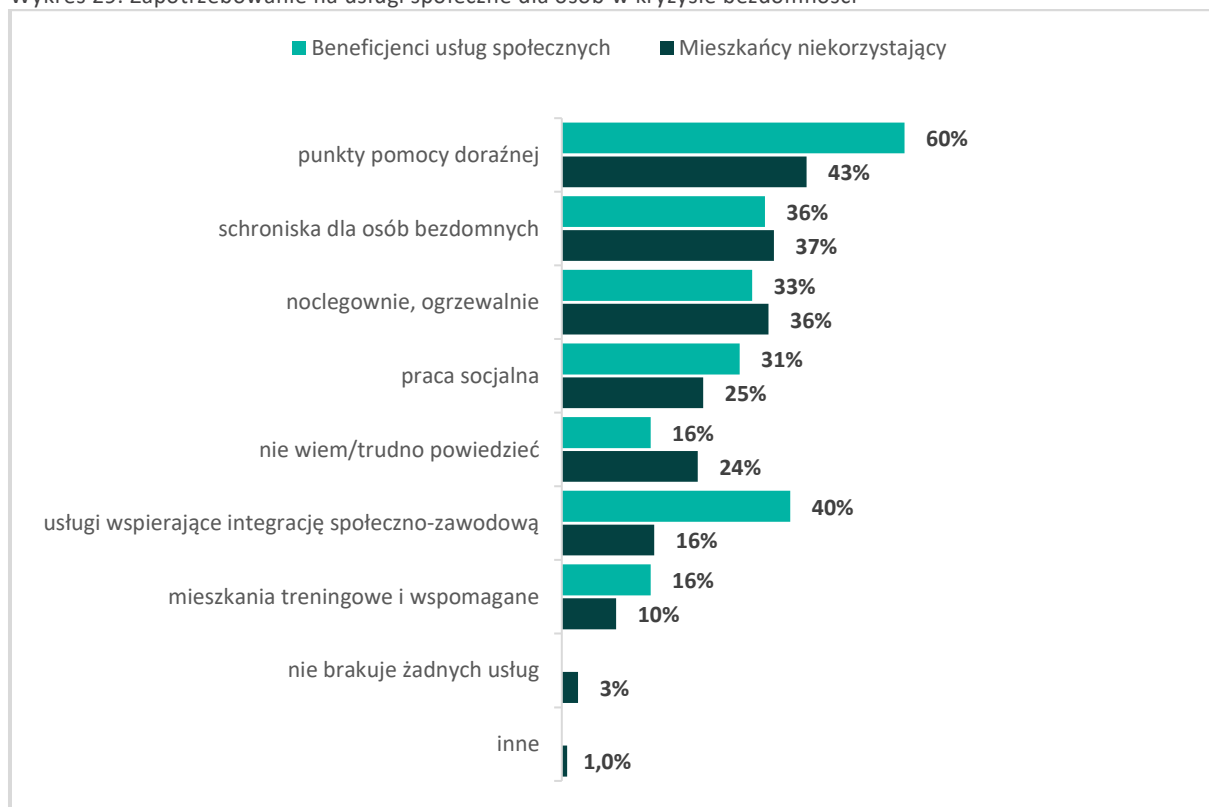
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdania na temat dostępności usług dla osób w kryzysie bezdomności są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej oceniają dostępność tych usług jako łatwą (40% wskazało "raczej łatwe" lub "bardzo łatwe") niż trudną (20% wskazało "raczej trudne" lub "bardzo trudne"). Natomiast mieszkańcy, którzy nie korzystają z tych usług, częściej oceniają dostępność jako trudną (37% ankietowanych) niż łatwą (11% ankietowanych).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

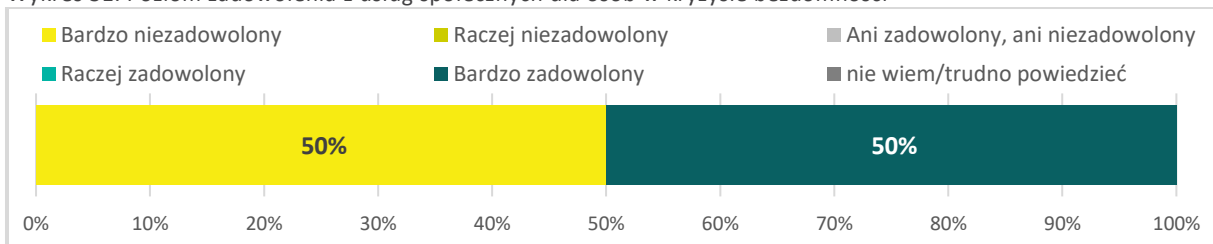

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

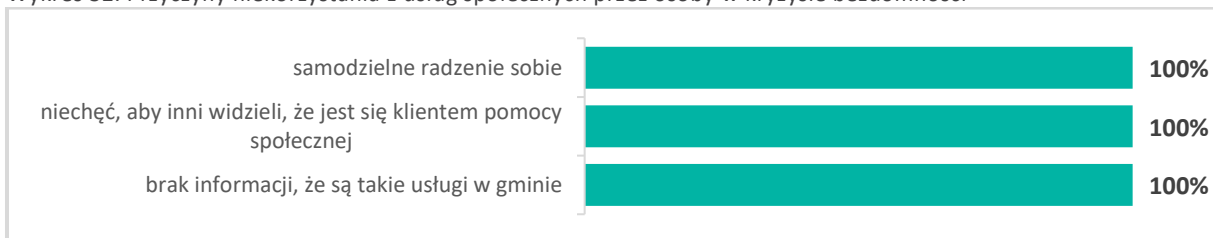
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinie osób w kryzysie bezdomności, które korzystają z usług społecznych są podzielone, jeśli chodzi o poziom zadowolenia z usług społecznych dla nich przeznaczony.

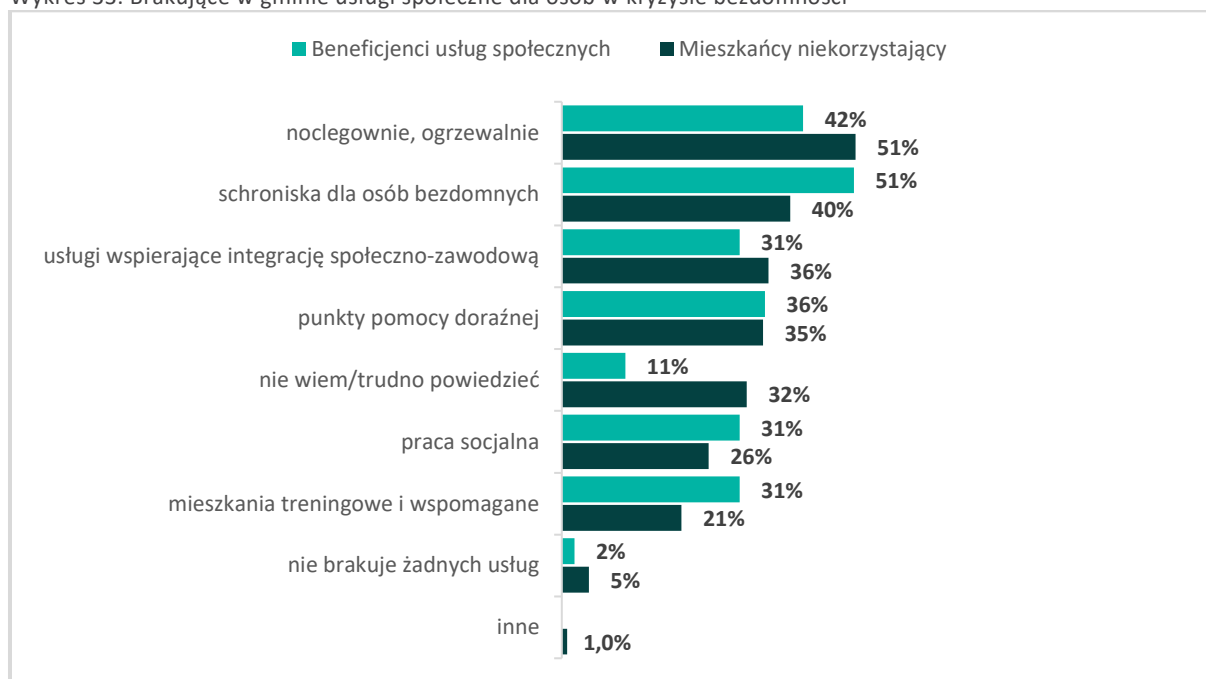
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, że samodzielnie sobie radzą, brak informacji, że są takie usługi w gminie oraz niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (po 100% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

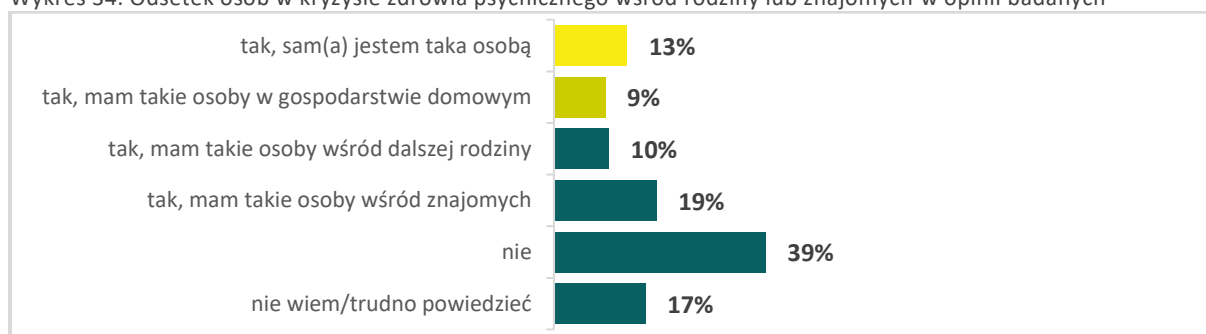
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

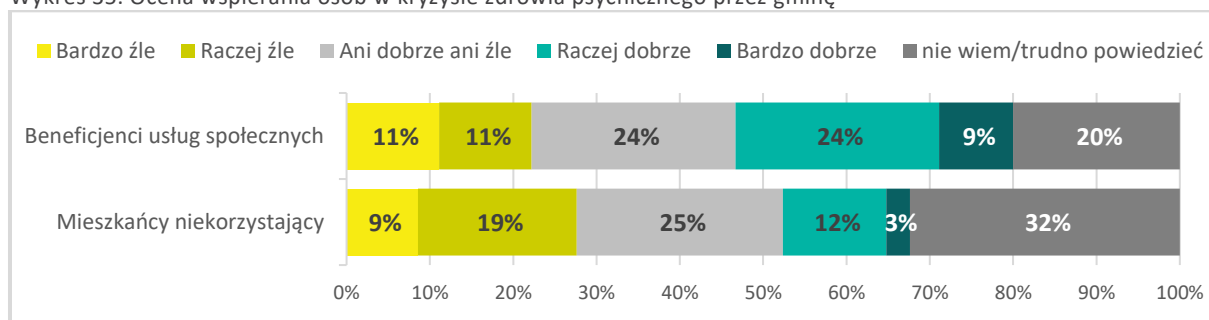
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 13% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 10% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% wśród znajomych.

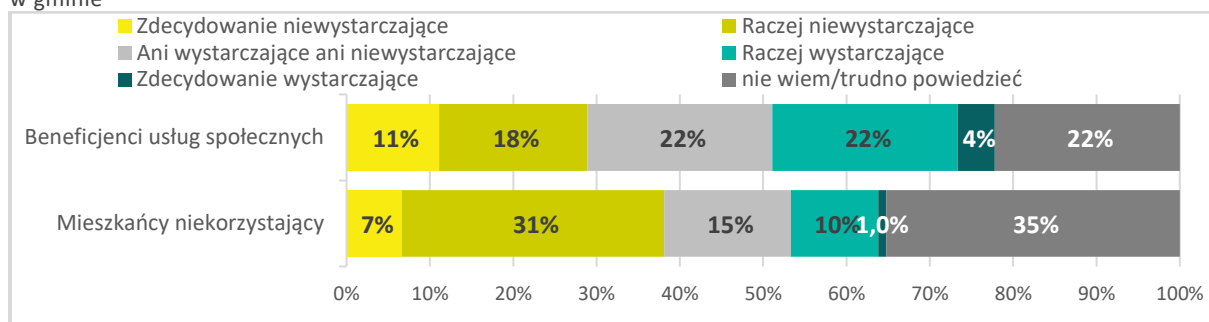
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców opinie są podzielone co do oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Piaseczno. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% dobrze wspiera do 22% źle wspiera). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z nich częściej źle oceniają wspieranie przez gminę (28% źle wspiera do 15% dobrze wspiera).

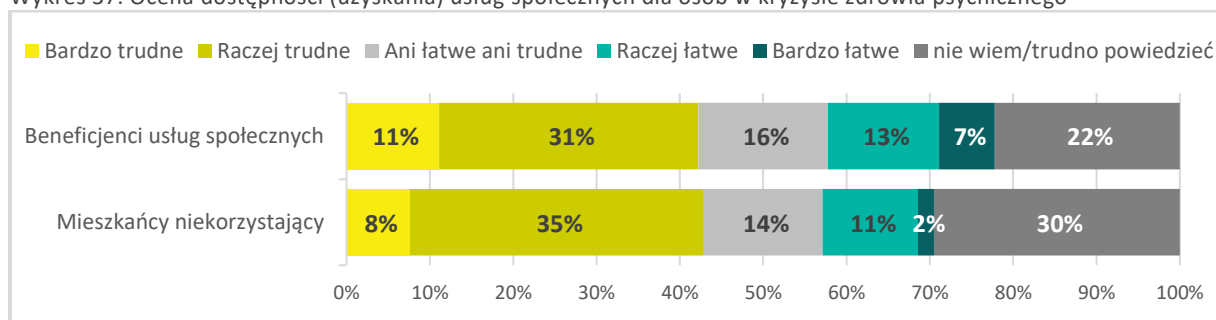
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Piaseczno są niewystarczające (29% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

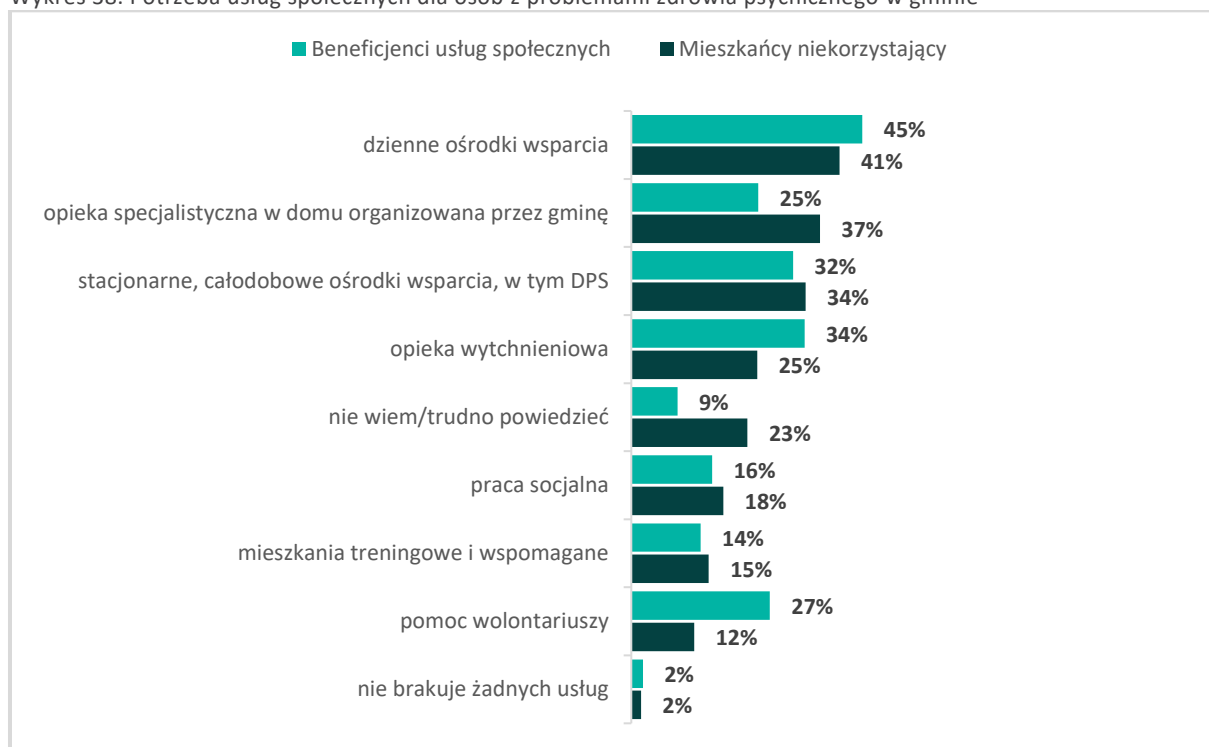
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Piaseczno jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 43% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę**
- **opieka specjalistyczna w domu organizowana przez gminę.**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

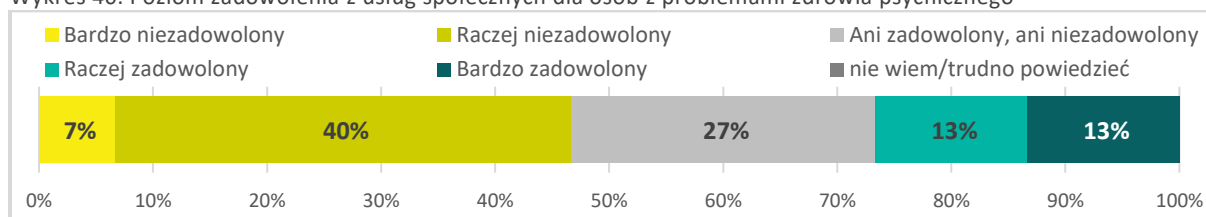

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).**

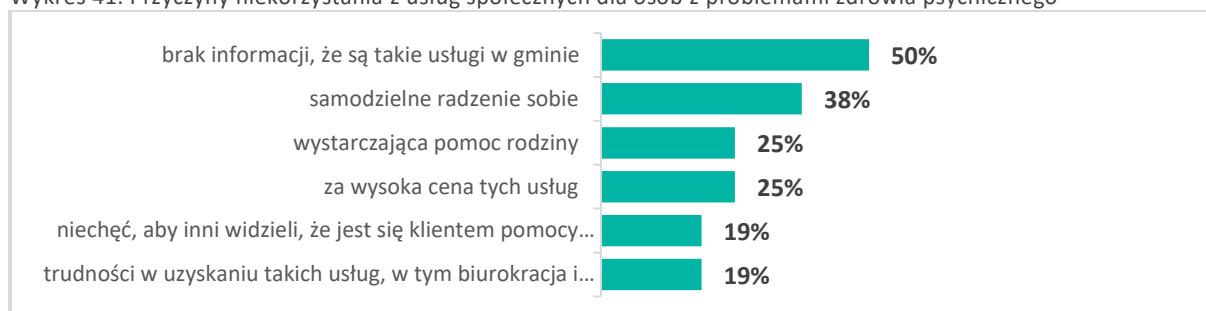
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Piaseczno korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (47% zadowolonych do 26% niezadowolonych).

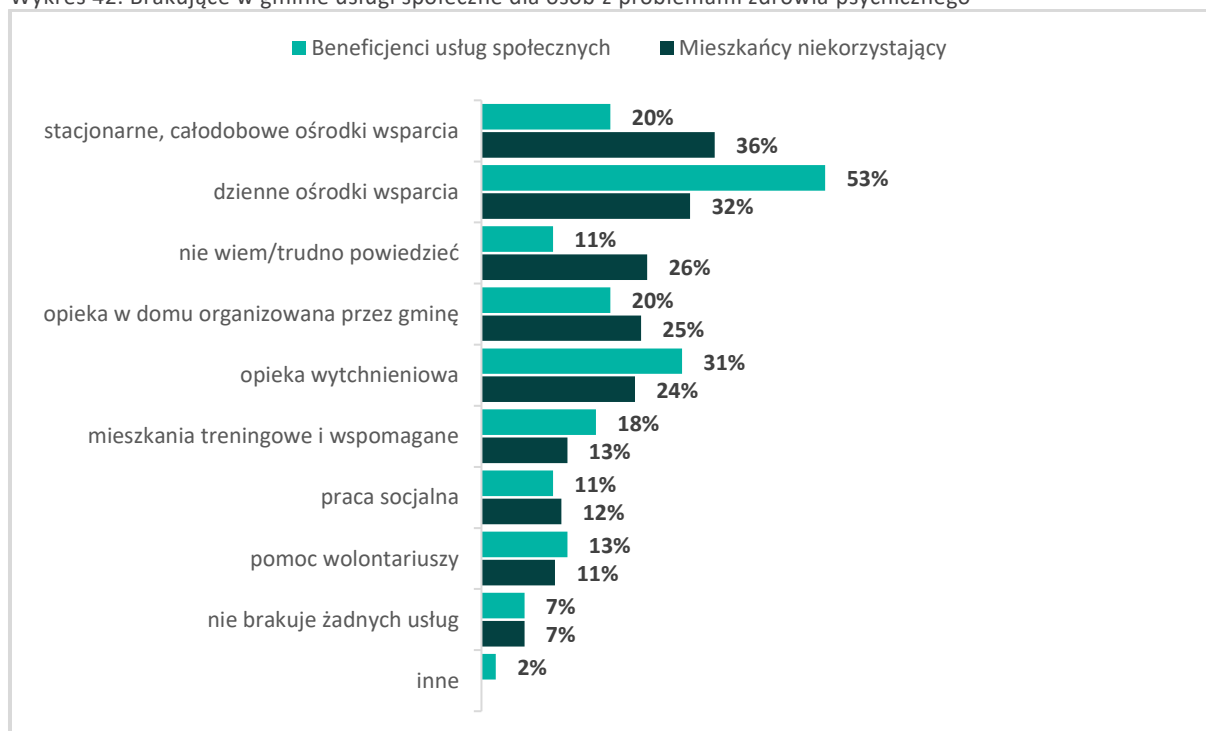
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (50% ankietowanych) oraz samodzielne radzenie sobie (38% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

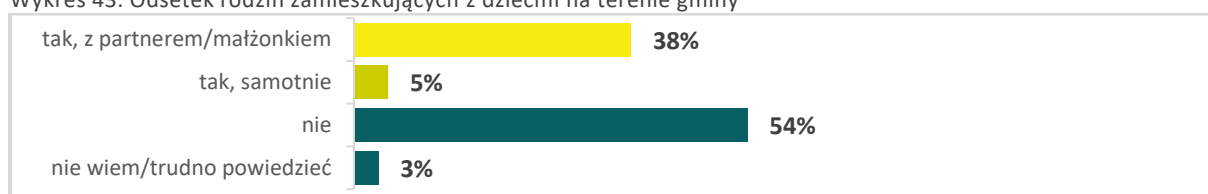
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

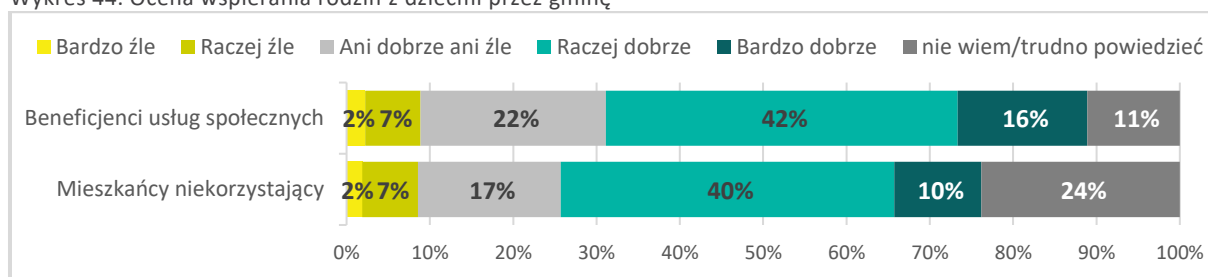
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Piaseczno 38% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 5% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 54% nie posiada dzieci.

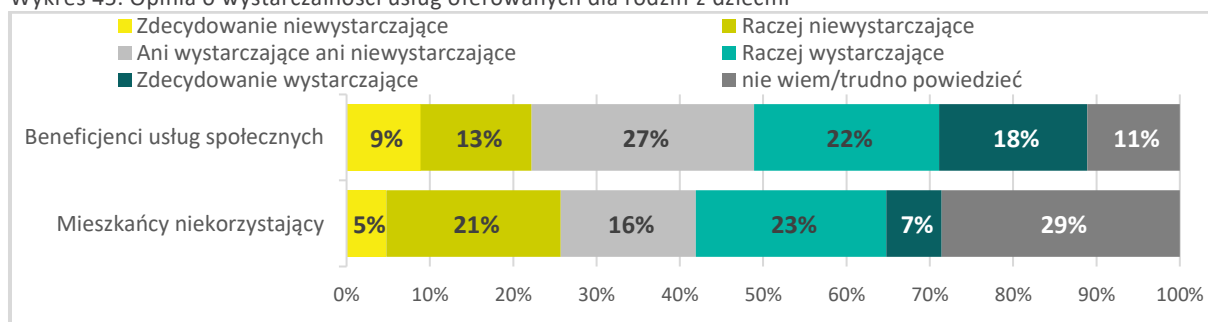
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Piaseczno dobrze wspiera rodziny z dziećmi (58% beneficjenci usług społecznych, 50% niekorzystający z nich).

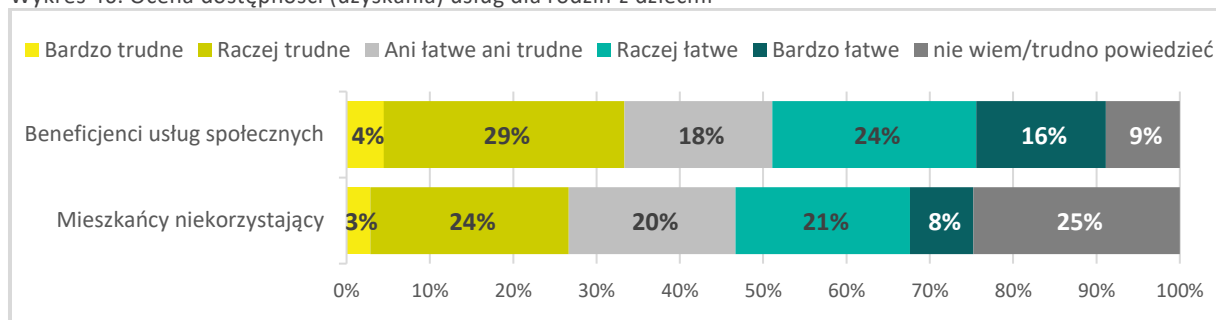
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Piaseczno są wystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

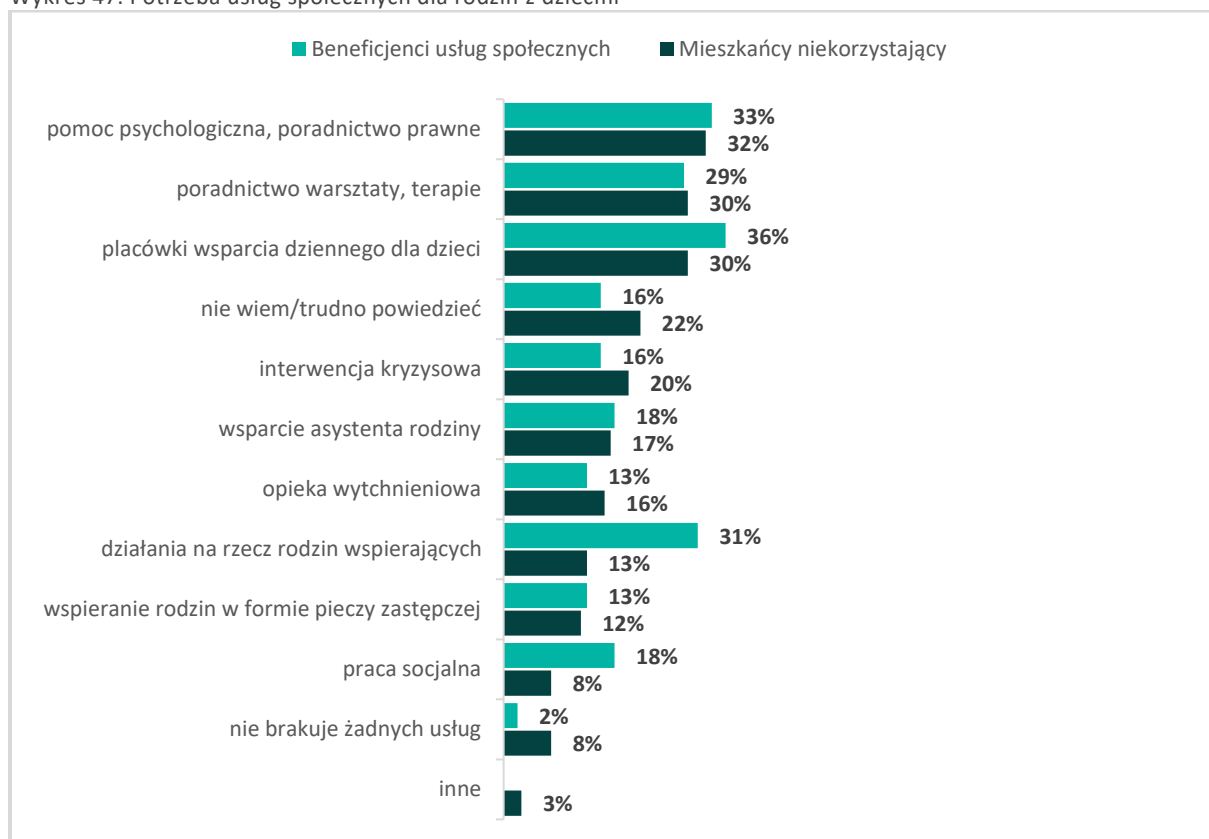
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Piaseczno oceniają, że uzyskanie (dostępność) usług dla rodzin z dziećmi jest łatwe (40% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

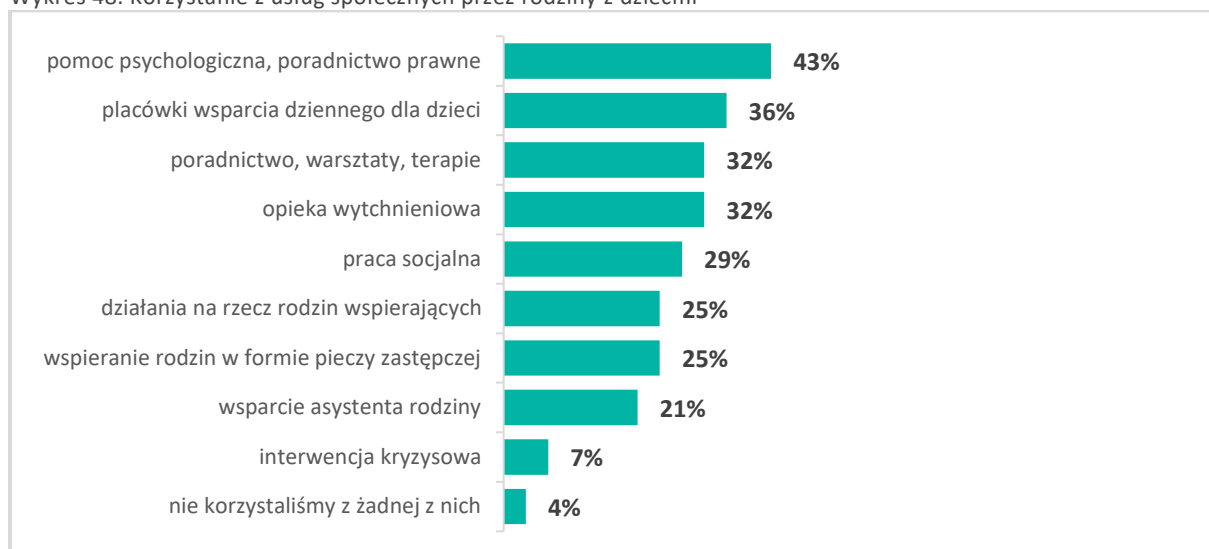

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Piaseczno najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

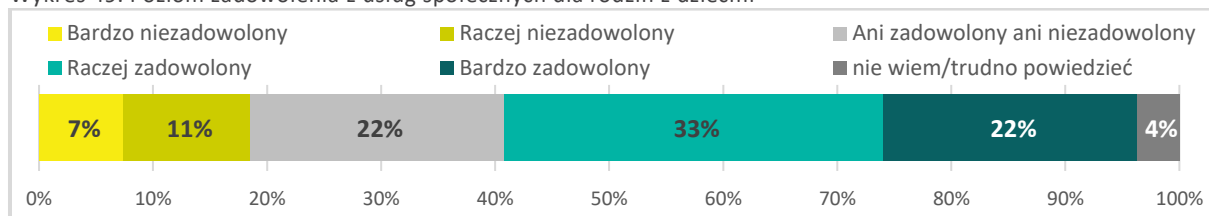

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Piaseczno w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwa, warsztatów, terapii.

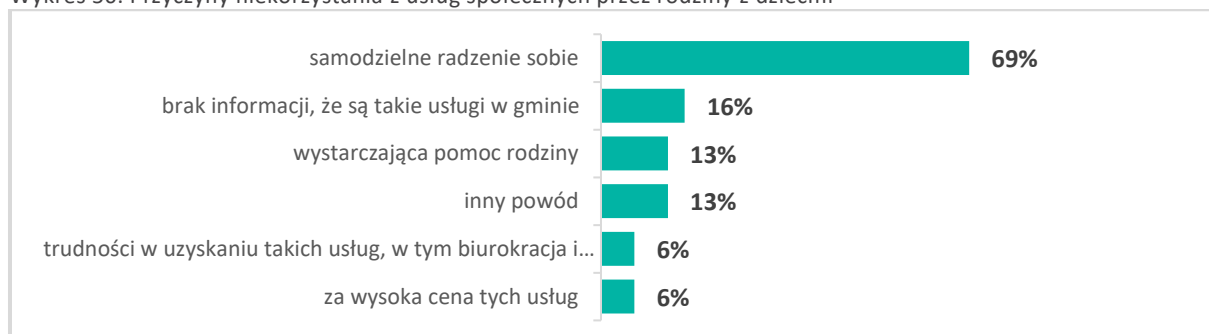
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Piaseczno korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (55% zadowolonych do 18% niezadowolonych).

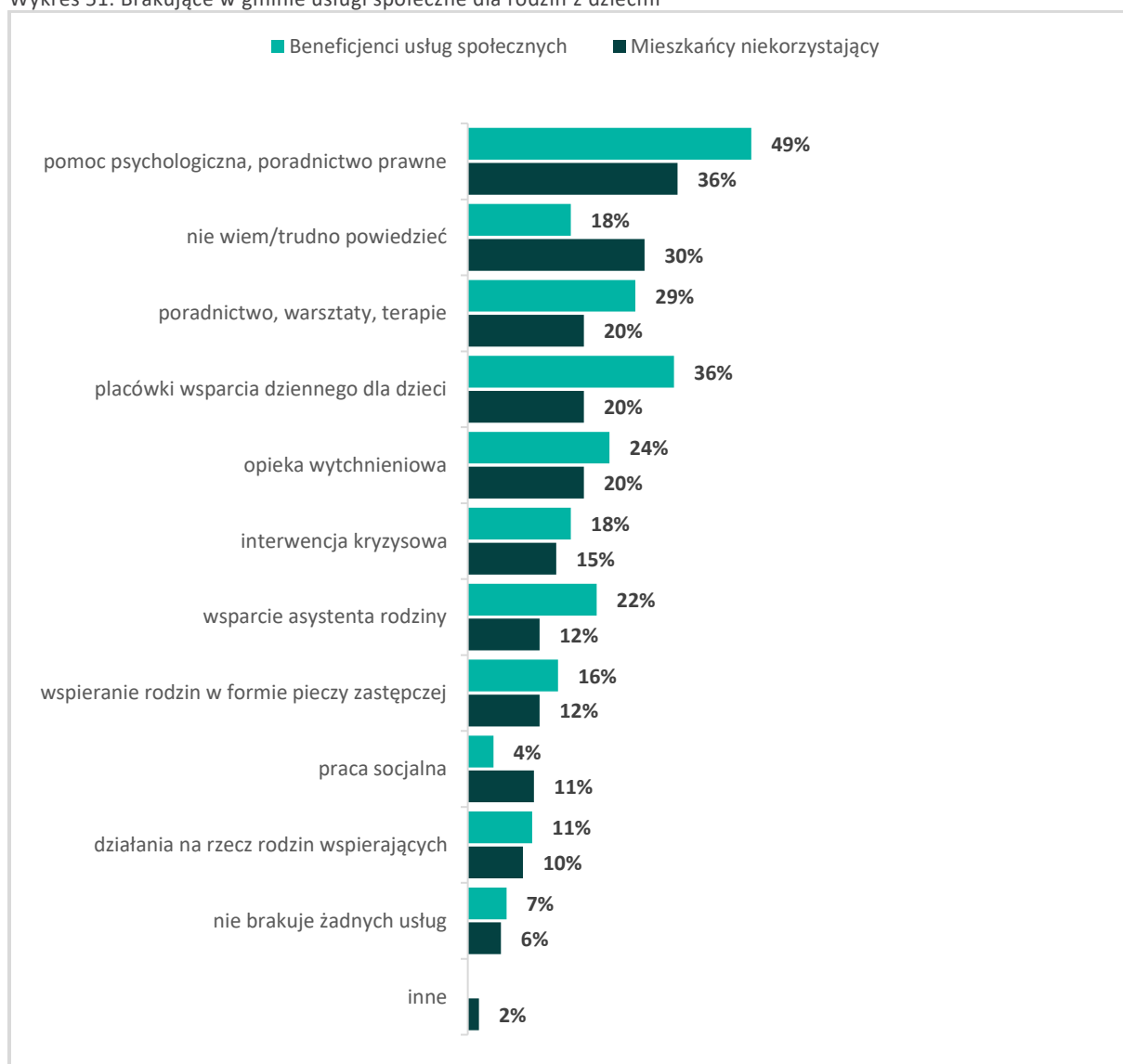
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (69% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (16% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

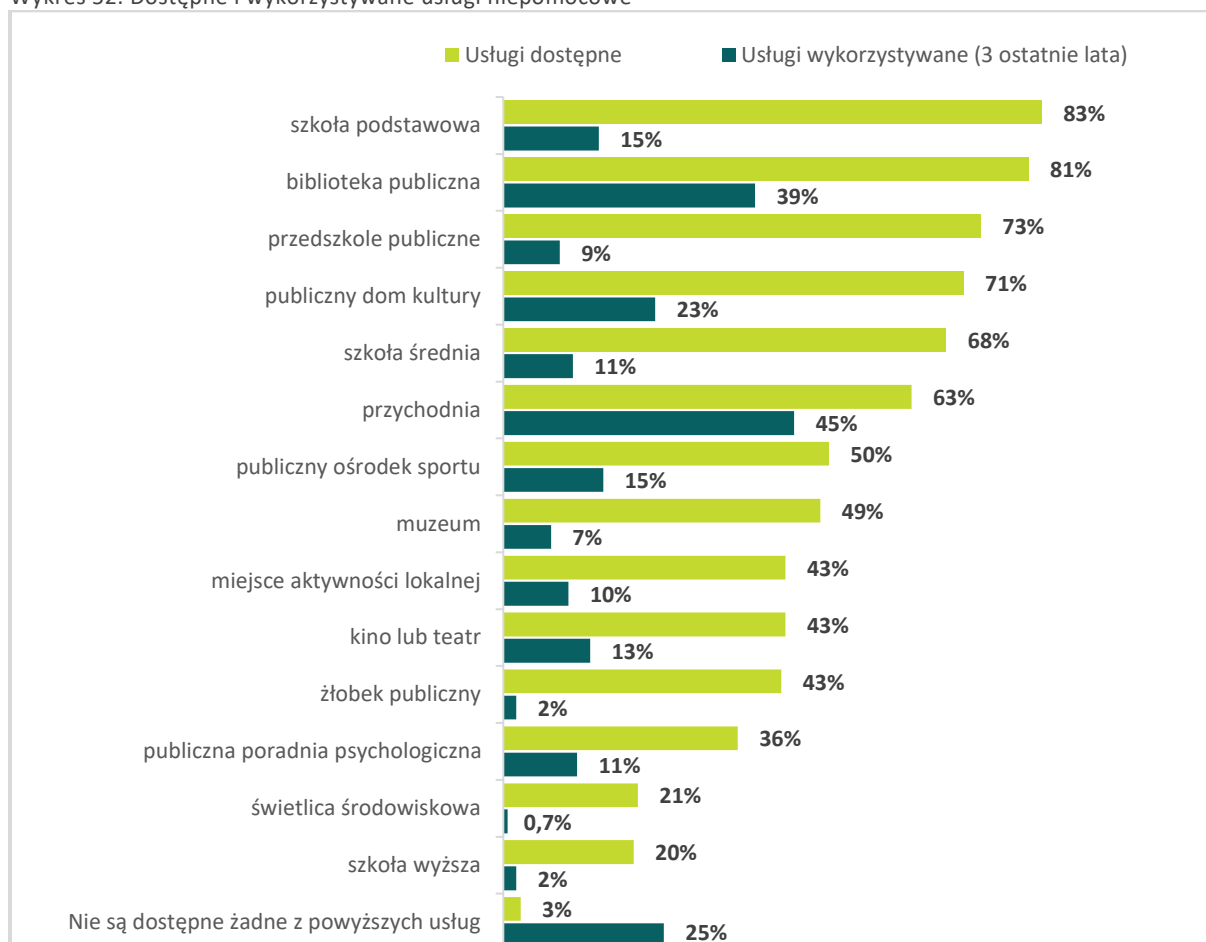
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Piaseczno na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

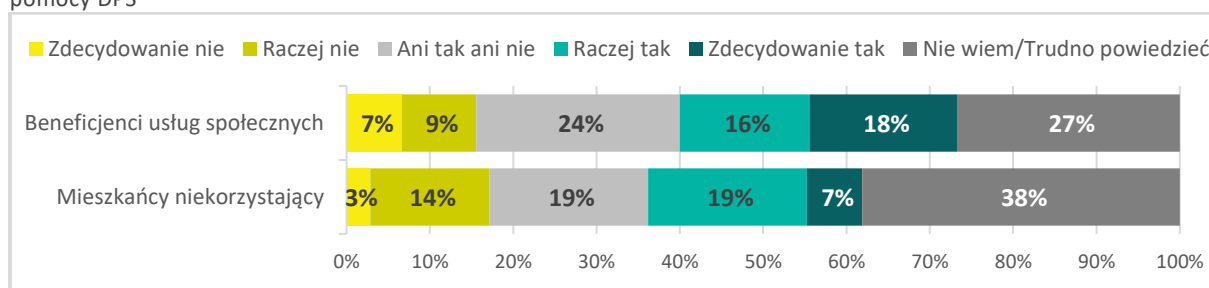
- szkoła podstawowa (83% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (73% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (71% ankietowanych)
- szkoła średnia (68% ankietowanych)
- przychodnia (63% ankietowanych).
- publiczny ośrodek sportu (50% ankietowanych)
- muzeum (49% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (45% badanych) oraz biblioteka (39% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Piaseczno o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

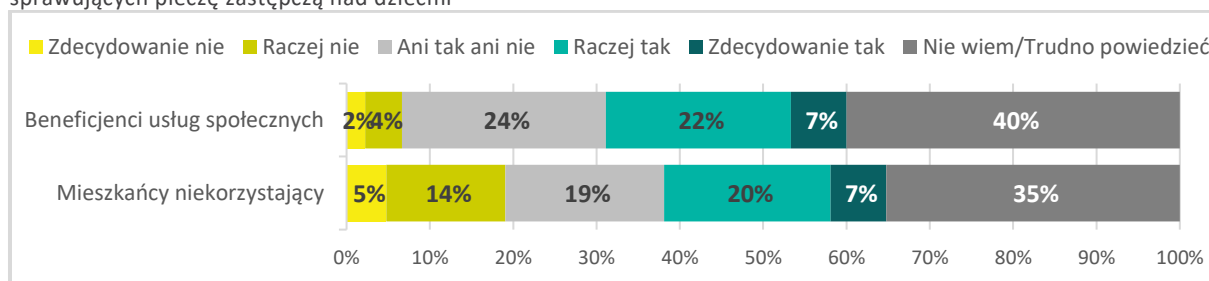
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Piaseczno przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (34% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

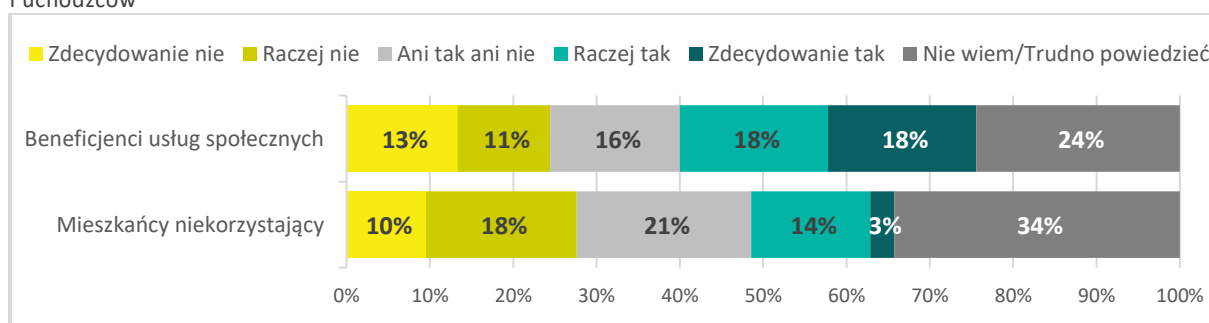
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Piaseczno przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (29% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Piaseczno w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że należy wzmocnić takie działania (36% wymagają wzmocnienia, 24% nie wymagają wzmocnienia), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (28% nie wymagają wzmocnienia, 17% wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE PIASECZNO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

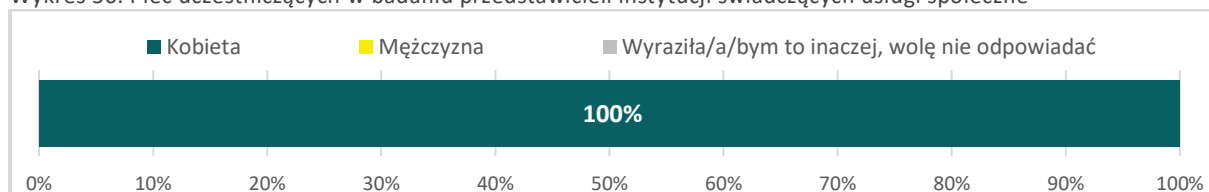
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Piaseczno przeprowadzono 3 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Piaseczno.

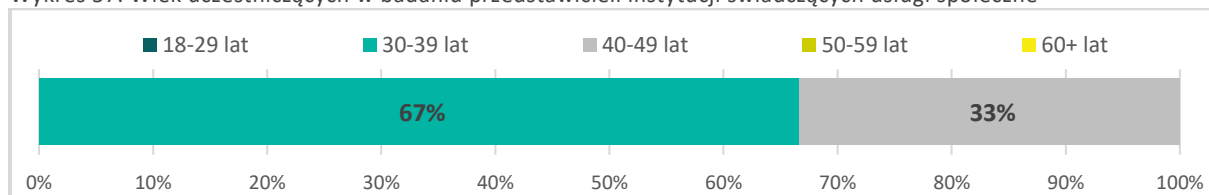
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

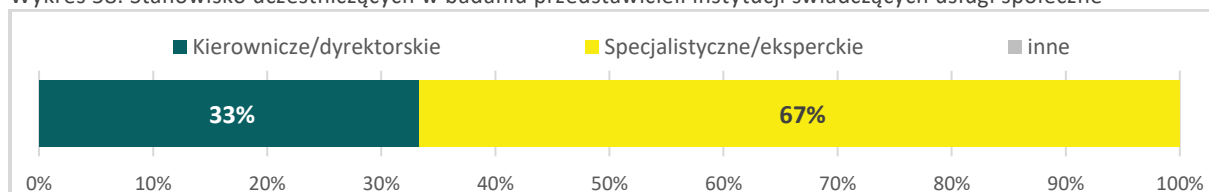
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których dominująca była ta w wieku 30-39 lat (67% ankietowanych)

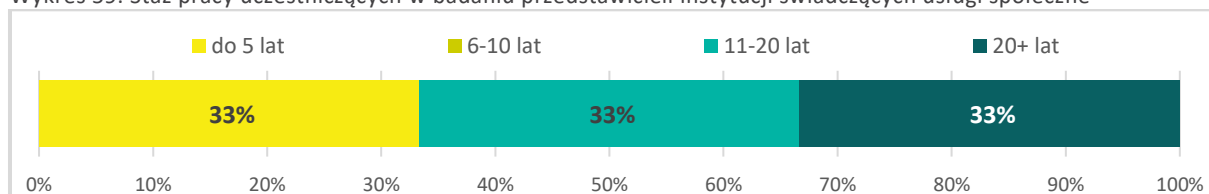
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli specjaliści/eksperti (67% ankietowanych).

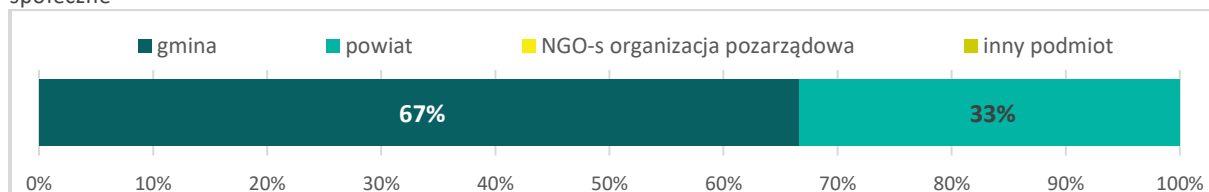
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko trzy grupy doświadczenia, wśród których żadna nie była dominująca.

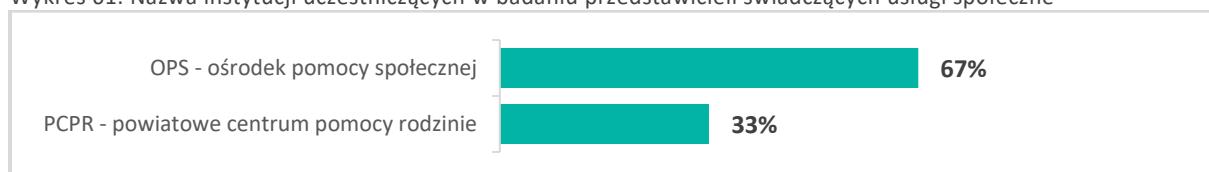
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowane dwa podmioty gmina (2 wskazania) i powiat (1 wskazanie).

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

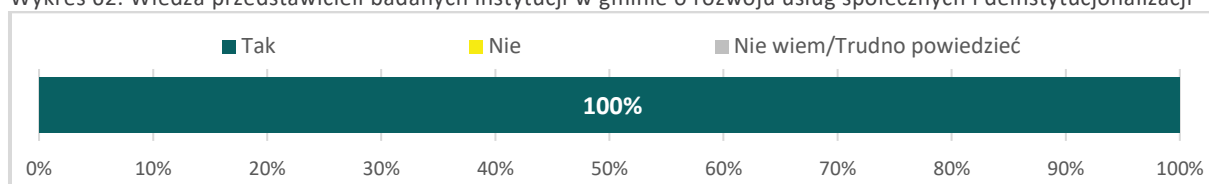
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej i powiatowe centrum pomocy rodzinie.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

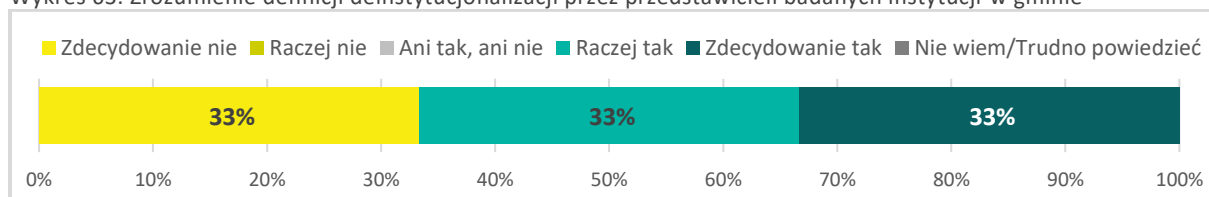
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

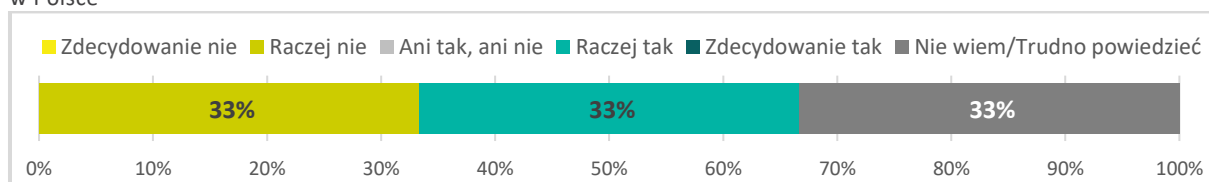
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśza, 2022). Ta definicja nie jest zrozumiała dla 2 respondentów uczestniczących w badaniu.

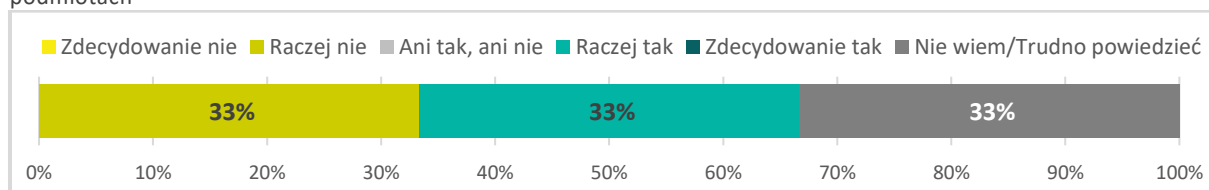
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinie w gminie Piaseczno są podzielone co do tego, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce. Tak przyznało dwóch respondentów.

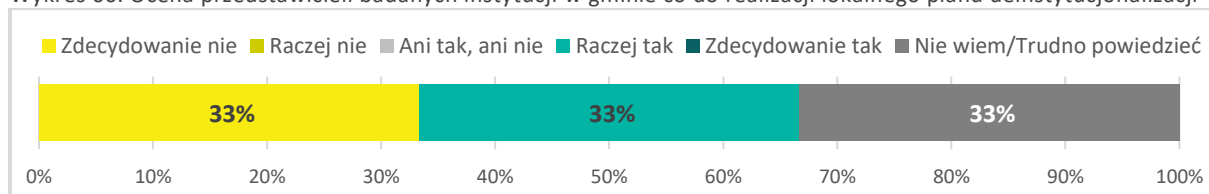
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Tylko jeden z trzech przedstawicieli instytucji stwierdza, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

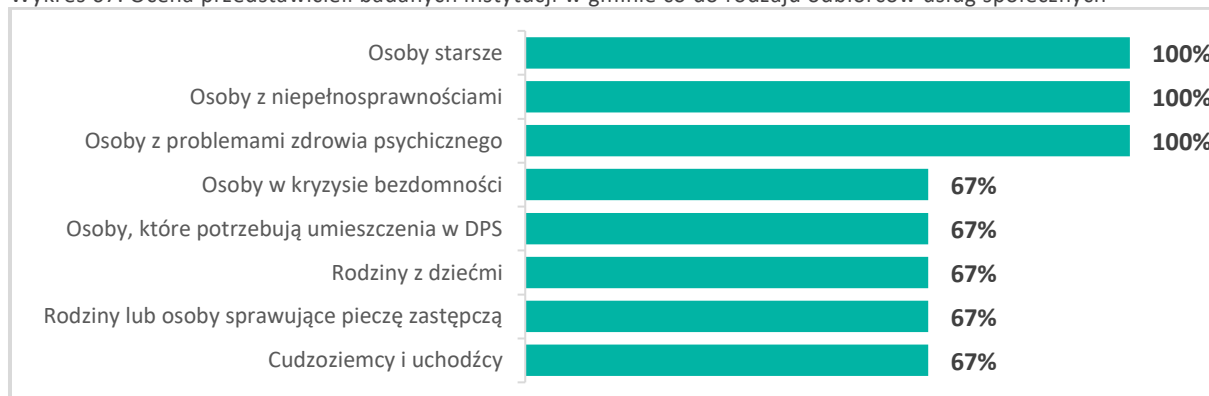
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Piaseczno w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

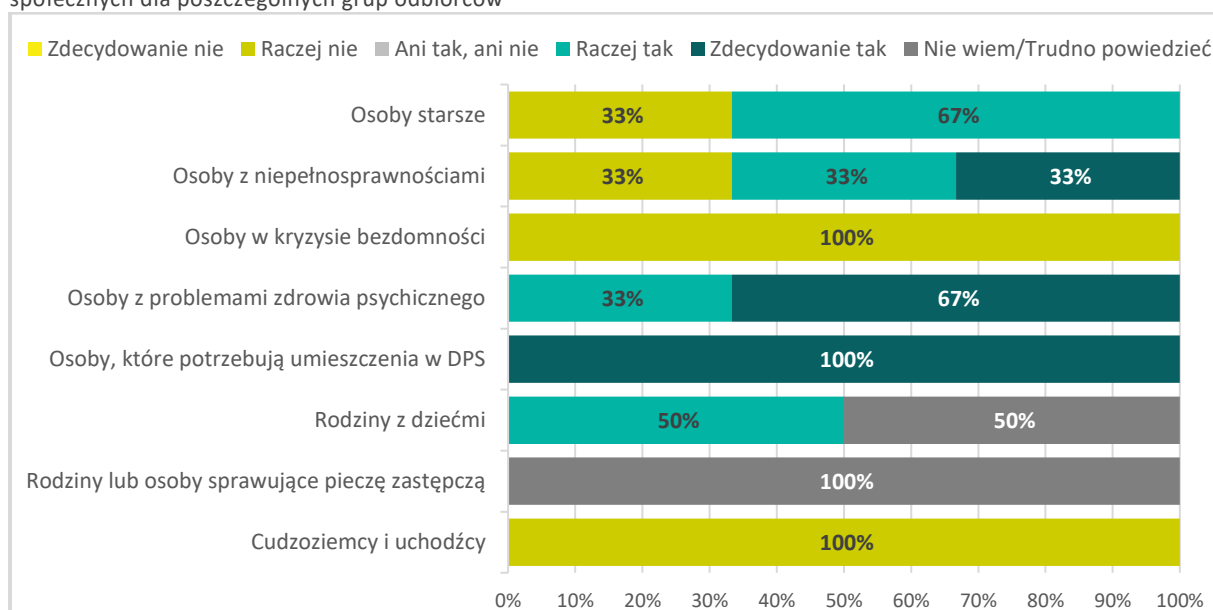
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszystkie badane instytucje świadczą usługi społeczne dla następujących grup: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami,

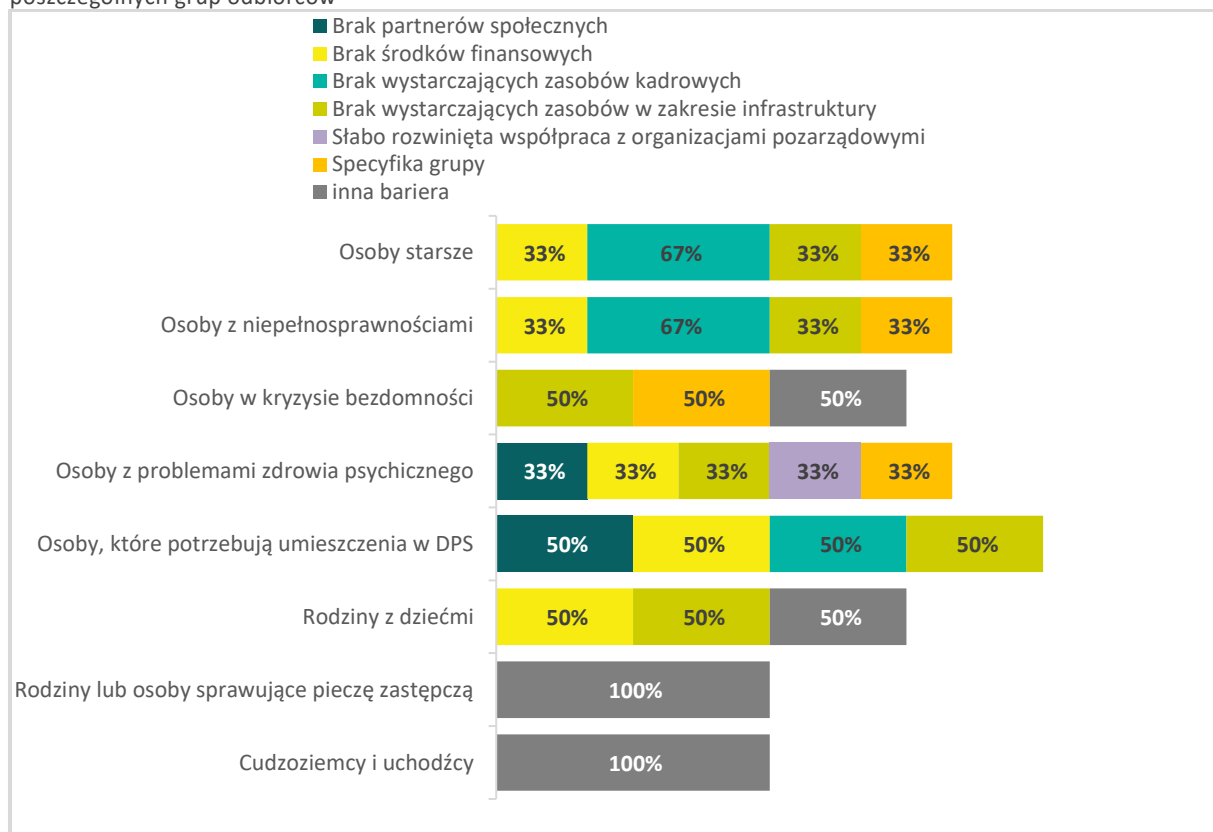
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

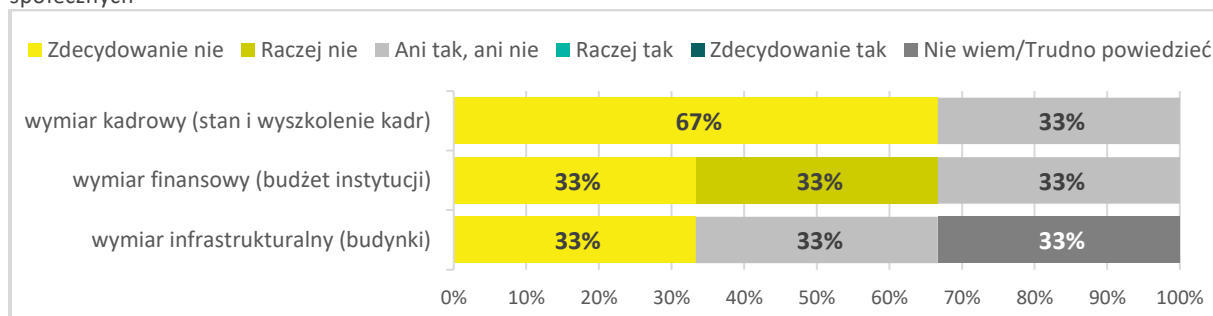
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Piaseczno to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

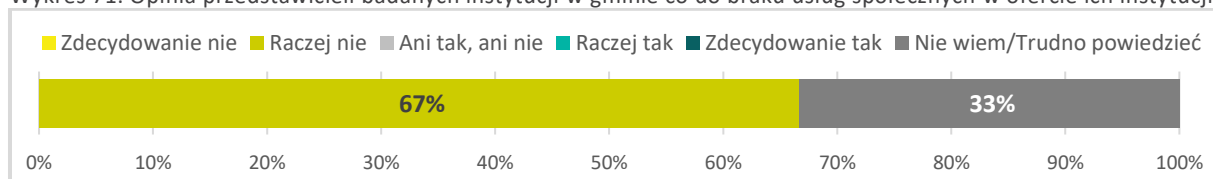
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – zdecydowanie niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

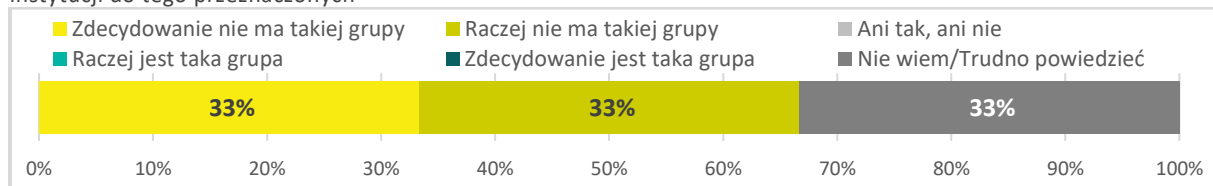
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

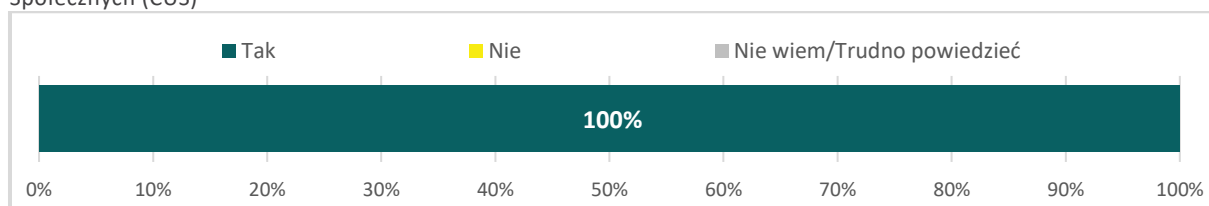
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Piaseczno.

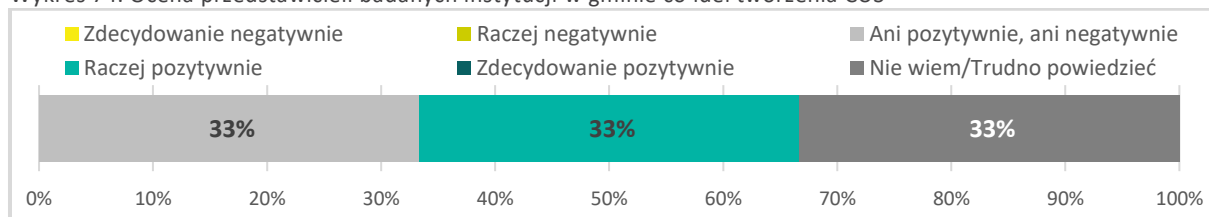
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Piaseczno słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

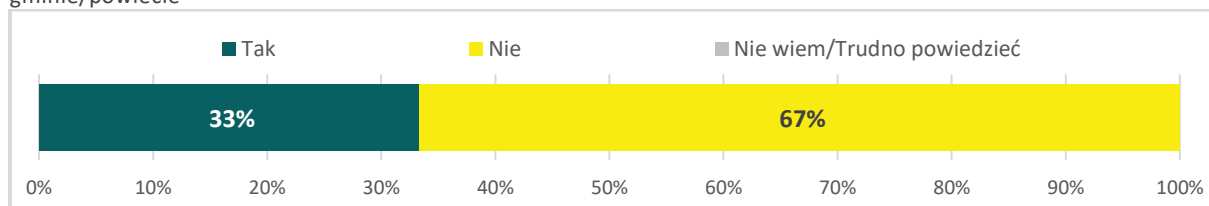
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Jeden przedstawiciel badanych instytucji raczej pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Piaseczno. Pozostali ocenili to ani pozytywnie, ani negatywnie lub nie wiedzieli lub trudno powiedzieć.

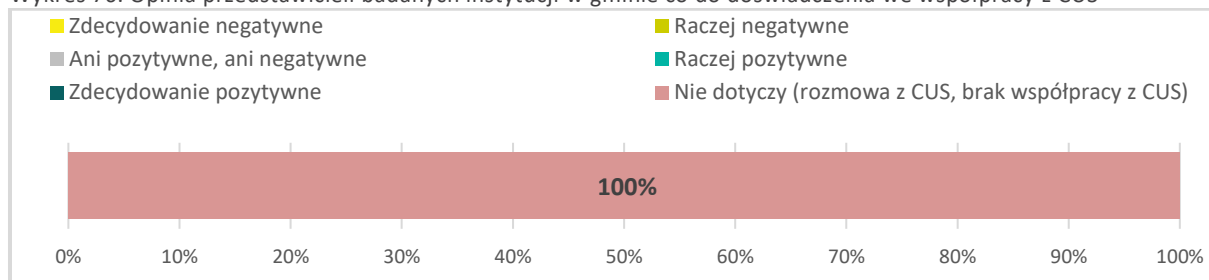
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z trzech przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

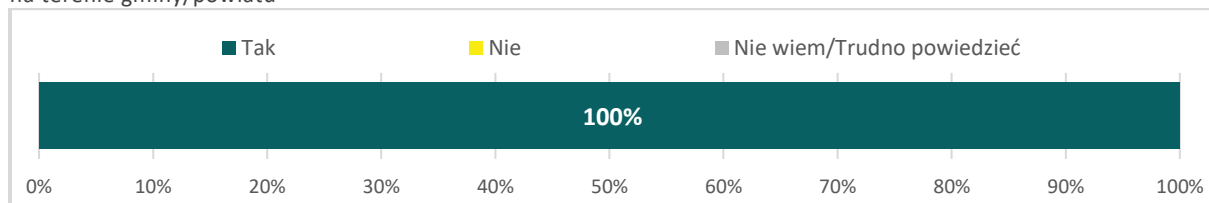
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie nie ocenili doświadczenia we współpracy z CUS ze względu na brak takich kontaktów.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Piaseczno.

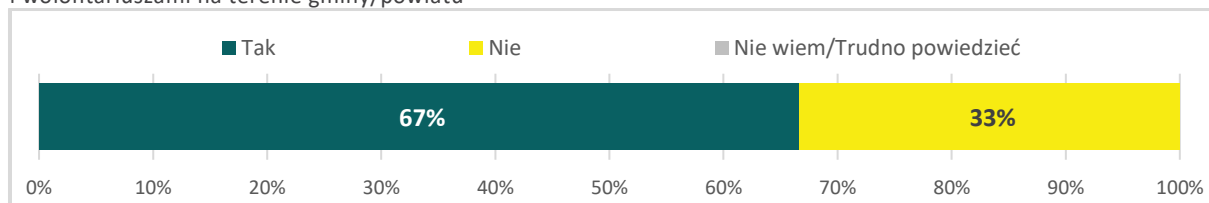
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

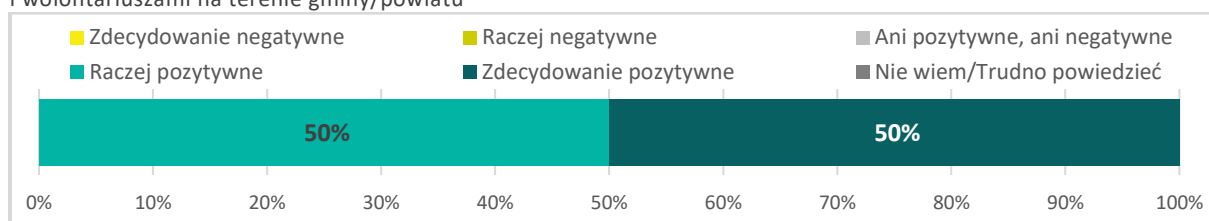
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Dwóch z trzech przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

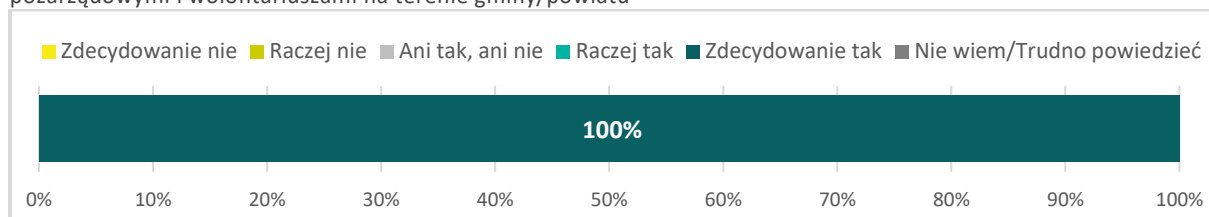
Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 80. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Piaseczno w 2023 r.	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Piaseczno w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Piaseczno w 2023 r.	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Piaseczno	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Piaseczno	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Piaseczno	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Piaseczno	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Piaseczno w 2023 roku	22

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	28
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	28
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	28
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	28
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	29
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	29
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	29
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	30
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	30
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	31
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	31
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	32
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	32
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	32
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	33
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	33
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	36
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	37
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	37
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	40
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	40
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	41

Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	41
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	42
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	43
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	44
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	44
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług oferowanych dla rodzin z dziećmi.....	44
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	46
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	47
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	48
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	49
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	49
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	49
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	50
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	51
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	52
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	52
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	52
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	53

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	53
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	55
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	56
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	56
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	57
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58
Wykres 80. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58